

V Bruseli 4. marca 2016
(OR. en)

6785/16

LIMITE

JAI 186
CFSP/PESC 180
COSI 34
COPS 66
ENFOPOL 60
COTER 24
SIRIS 36
FRONT 112
CATS 13
EDUC 75

POZNÁMKA

Od:	Koordinátor EÚ pre boj proti terorizmu
Komu:	Rada
Predmet:	Súčasný stav vykonávania vyhlásenia členov Európskej rady z 12. februára 2015, záverov Rady SVV z 20. novembra 2015 a záverov Európskej rady z 18. decembra 2015

V tejto správe koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu sa mapuje pokrok vo všetkých opatreniach uvedených v záveroch o boji proti terorizmu, na ktorých sa dohodli členovia Európskej rady 12. februára 2015. Zohľadňujú sa v nej aj závery Rady SVV z 20. novembra 2015 (o terorizme a posilnení trestnoprávnej reakcie na radikalizáciu vedúcu k terorizmu a násilnému extrémizmu), ako aj závery Európskej rady zo 17. a 18. decembra 2015.

V dokumentoch 9422/1/15, 12318/15 a 14734/15, ktoré vypracoval koordinátor EÚ pre boj proti terorizmu, sa posúdil stav vykonávania v júni, októbri a novembri 2015.

Zo správy možno vyvodit' tieto odporúčania:

Europol:

- Členské štáty by mali ďalej zvyšovať počty vyslaného personálu pôsobiaceho v oblasti boja proti terorizmu, aby sa podporila činnosť Európskeho centra pre boj proti terorizmu. Komisia sa vyzýva, aby zvýšila rozpočet Európskeho centra pre boj proti terorizmu.
- Tie členské štáty, ktoré ešte neprispievajú na činnosť koordinačného strediska pre otázky cestujúcich ani iných koordinačných stredísk Europolu, ako aj do Informačného systému Europolu, alebo prispievajú pomerne málo, sa vyzývajú, aby svoje príspevky zvýšili.

PNR:

- Členské štáty by mali urýchliť vnútroštátne vykonávanie smernice o PNR hneď po jej prijatí Radou (a nečakať dva roky, ako smernica umožňuje) a harmonizovať využívanie údajov PNR. Víta sa rozhodnutie Komisie vydať výzvu v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť s cieľom podporiť prepojenie medzi útvarmi informácií o cestujúcich (PIU). Členské štáty, ktoré PIU ešte nezriadili, sa vyzývajú, aby využili svoju národnú časť Fondu pre vnútornú bezpečnosť a urobili tak.

Prüm:

- Tie členské štáty, ktoré ešte nenadviazali všetky možné operačné prepojenia, by tak mali urobiť čo najskôr.

Eurojust:

- Členské štáty by mali uľahčiť pripojenie Eurojustu ku koordinačnému stredisku Hydra, aby Eurojust mohol poskytovať včasnú a účinnú podporu pri vyšetrovaniach a stíhaniach v členských štátoch.
- Členské štáty sa vyzývajú, aby zintenzívnili využívanie Eurojustu na výmenu informácií a operačnú spoluprácu.
- Spolupráca medzi Eurojustom a Európskym centrom pre boj proti terorizmu by sa mala posilniť.

SIS II:

- Do SIS II by sa mala čo najskôr zaviesť funkcia vyhľadávania podľa odtlačkov prstov.
- Členské štáty by mali ďalej zvýšiť svoje príspevky do SIS II a viac tento systém využívať.
- Europol by mal čo najskôr vytvoriť systematickú funkciu vyhľadávania v SIS II.
- Agentúra Frontex by sa mal poskytnúť prístup k SIS II s cieľom zlepšiť analýzu rizík a odhaľovať podozrivé cestovné aktivity.
- Používanie SIS II ako vyšetrovacieho nástroja sa musí maximalizovať.
- Práca vykonávaná holandským predsedníctvom s cieľom identifikovať právne, technické a praktické prekážky a osvedčené postupy pri využívaní SIS II by mala viesť k odporúčaniam pre júnové zasadnutie Rady SVV.

Eurodac:

- Orgány členských štátov v oblasti presadzovania práva a Europol by sa mali plne pripojiť do systému Eurodac a mali by byť schopné v ňom vyhľadávať na účely prevencie, odhaľovania a vyšetrovania závažnej trestnej činnosti a teroristických trestných činov.

Interpol:

- Tie členské štáty, ktoré ešte nezaviedli elektronické prepojenie s nástrojmi Interpolu na všetkých svojich vonkajších hraničných priechodoch, by tak mali urobiť čo najskôr.
- Komisia sa vyzýva, aby podporovala úsilie členských štátov pri zabezpečovaní kvality údajov SLTD.

Bezpečnosť hraníc:

- Mal by sa zmerať pokrok členských štátov pri vykonávaní nevyhnutných systematických kontrol občanov EÚ. Členské štáty sa vyzývajú, aby podľa potreby zmodernizovali používané technológie.
- Prioritne je potrebné zintenzívniť registráciu a bezpečnostné kontroly príslušných databáz v hotspotoch (technológie, personálne obsadenie, postupy).
- Členské štáty by mali poskytnúť ďalších expertov na podporu agentúry Frontex pri systematickej krížovej kontrole informácií v hotspotoch, ako aj Europolu pri osobitných kontrolách („second line checks“).
- Odhaľovanie falšovaných nevyplnených cestovných pasov by malo byť v hotspotoch a iných miestach vstupu migrantov prioritou.
- Systematická výmena osobných údajov medzi Europolom a agentúrou Frontex by sa mala začať uskutočňovať čo najskôr.

EU-IRU:

- Členské štáty a Europol by mali spolupracovať s cieľom zvýšiť objem nahlasovaného obsahu zo strany jednotky Europolu pre nahlasovanie internetového obsahu (IRU).

Programy rehabilitácie:

- Členské štáty sa vyzývajú, aby využívali financovanie zo strany Komisie na vypracúvanie programov rehabilitácie.

Prehľad

Zo správy vyplýva, že hoci sa vo všetkých oblastiach dosahuje určitý pokrok, sú potrebné ďalšie naliehavé zlepšenia týkajúce sa výmeny informácií a bezpečnosti hraníc.

Výmena informácií a operačná spolupráca prostredníctvom Europolu a Eurojustu sa v roku 2015 v porovnaní s rokom 2014 značne zlepšili, a to aj od posledného zasadnutia Rady SVV 4. decembra 2015. V súčasnosti je zaistené pripojenie takmer všetkých členských štátov na konfiguráciu siete Europolu SIENA týkajúcu sa boja proti terorizmu (zvyšné 3 členské štáty by mali byť pripojené v marci 2016).

Pri výmene informácií sa však stále nezohľadňuje hrozba: hoci je teraz v databáze Europolu týkajúcej sa **koordinačného strediska pre otázky cestujúcich** vložených päťkrát viac osôb v porovnaní s minulým rokom, členské štáty vložili do analytického súboru len 2 786 overených zahraničných teroristických bojovníkov. V **Európskom informačnom systéme** (EIS) sa uvádza len 1 473 zahraničných teroristických bojovníkov, ktorých tam vložili členské štáty. To všetko napriek dobre podloženým odhadom, že do Sýrie a Iraku odišlo približne 5 000 občanov EÚ, aby sa pripojili k zoskupeniu Dá'iš a iným extrémistickým skupinám. Je potrebné tiež poznamenať, že viac než 90 % príspevkov členských štátov, pokiaľ ide o overených zahraničných teroristických bojovníkov v databáze koordinačného strediska pre otázky cestujúcich v roku 2015, pochádza len z 5 členských štátov. Nie všetci zahraniční teroristickí bojovníci sa automaticky vkladajú do **SIS II** a do **Informačného systému Europolu**. **Pripojenia na základe Prümských dohôd** sa od decembrového zasadnutia Rady SVV zvýšili, je však potrebné dosiahnuť ďalší pokrok. Okrem toho je potrebné zvyšovať kvalitu údajov (spoločné vymedzenia pojmov a formáty), ako aj jednotné používať systémy (najmä vkladanie zápisov do SIS II).

V **Eurojuste** bolo v roku 2015 registrovaných len 18 operačných prípadov zahraničných teroristických bojovníkov a vymenili sa s ním informácie len o 104 prebiehajúcich trestných stíhaniach týkajúcich sa terorizmu. A to napriek tomu, že podľa príslušného rozhodnutia Rady si musia členské štáty vymieňať s Eurojustom informácie o všetkých trestných stíhaniach.

Pracovná skupina Fraternité v Europol, ktorá bola zriadená na žiadosť francúzskych orgánov s cieľom podporiť vyšetrowanie po útokoch v Paríži v novembri 2015, by mohla byť vzorom, ako môže Európske centrum pre boj proti terorizmu pôsobiace v rámci Europolu – ktoré začalo fungovať v januári 2016 – podporiť členské štáty pri vyšetrowaniach v rámci boja proti terorizmu v budúcnosti. Viaceré členské štáty už prijali záväzok vyslať expertov do uvedenej pracovnej skupiny a do spoločných styčných tímov, ktoré prácu Európskeho centra pre boj proti terorizmu podporujú. Pokiaľ ide o zriadenie Európskeho centra pre boj proti terorizmu a jeho kľúčových podporných častí, najmä jednotky EÚ pre nahlasovanie internetového obsahu a siete FIU.Net, v rozpočtovom roku 2016 sa zatiaľ do rozpočtu nezahrnuli žiadne dodatočné pracovné miesta.

Prioritou je pracovať na **interoperabilite relevantných databáz EÚ** na účely **bezpečnostných kontrol**, ako o to požiadala Európska rada. Zmenené prostredie, pokiaľ ide o bezpečnosť a hrozby, ako aj lepšie technológie a iný právny rámec v porovnaní s časom, keď databázy vznikli, si vyžadujú dôkladnú reflexiu. Bude to komplexná diskusia, na ktorej bude EÚ musieť vymedziť pojem interoperability a úroveň ambícií. Dôležitá bude aj revízia príslušného právneho rámca SIS II a Eurodac (v súvislosti s ktorými sa návrhy Komisie očakávajú v tomto roku). Namiesto toho, aby sa použitie SIS obmedzovalo na podporu bezpečnostných kontrol, mal by sa SIS (na vnútroštátnej úrovni) čoraz viac používať ako posilnený nástroj na podporu vyšetrowaní. Orgány členských štátov v oblasti presadzovania práva a Europol by sa mali plne pripojiť do systému Eurodac a mali by byť schopné vyhľadávať v systéme Eurodac na účely prevencie, odhaľovania a vyšetrowania závažnej trestnej činnosti a teroristických trestných činov. Na účely identifikácie pripravuje Komisia využívanie funkcie vyhľadávania podľa odtlačkov prstov, čo si vyžaduje zriadenie systému na automatické rozpoznávanie odtlačkov prstov.

Pripojenie Europolu a agentúry Frontex k databázam EÚ je prioritou uvedenou v záveroch z 20. novembra, naďalej však zostáva výzvou. V spolupráci s Komisiou Europol pracuje na zlepšení svojho prístupu k SIS II a jeho používania, umožnení hromadných vyhľadávaní v jeho databázach a na prechode od manuálneho *ad hoc* používania SIS II k systematickému používaniu SIS II. Europol takisto rozvíja návrh s cieľom zriadiť prístup k vízovému informačnému systému a Eurodacu (ku ktorým ešte nie je pripojený).

Výmena osobných údajov medzi Europolom a agentúrou Frontex je už možná, keďže sa uzavrela operačná dohoda. Pred tým, ako sa výmena osobných údajov bude môcť stať systematickou, je ešte potrebné finalizovať niektoré aspekty dohody.

Pokiaľ ide o **bezpečnosť na vonkajších hraniciach**, do marca 2016 sa elektronické prepojenie s príslušnými databázami Interpolu na všetkých vonkajších hraničných priechodoch a automatické kontroly cestovných dokladov vo všetkých členských štátoch nedosiahli. Členské štáty sa vyzývajú, aby do SIS II systematicky vkladali všetkých zahraničných teroristických bojovníkov. Je to potrebné s cieľom zlepšiť systém vrátane šírenia kvalitnejších informácií v samotnom zápise a v doplnujúcich údajoch. Na základe odpovedí členských štátov na dotazník predsedníctva k výzvam momentálne patrí: kompatibilita zápisov na účely diskkrétnej kontroly a zápisov na účely špecifickej kontroly s inými kategóriami zápisov a informáciami o pozitívnej lustrácii v súvislosti s takýmito zápsmi; nekompatibilita zápisov podľa čl. 36 so zápsmi podľa čl. 26 (keď sa na zahraničného teroristického bojovníka v inom členskom štáte vydá európsky zatykač, útvar, ktorý vydáva zápis podľa čl. 36, nie je informovaný); skutočnosť, že členské štáty používajú zápisy podľa čl. 36 ods. 2 a 3 týkajúce sa zahraničných teroristických bojovníkov rozdielnym spôsobom; možné nedostatočné dôvody na zatknutie zahraničného teroristického bojovníka v prípade diskkrétnej kontroly na základe čl. 36 ods. 3; a nedostatok informácií o zápise (čo komplikuje rozlišovanie medzi zahraničnými teroristickými bojovníkmi a inými zločinmi).

Okrem toho, na základe rozdielu medzi číselnými údajmi v súvislosti so zápismi v SIS II (na základe čl. 36 ods. 3, kde na účely národnej bezpečnosti existovalo k 31. decembru 2015 7 945 záznamov) a počtom záznamov, ktoré členské štáty vložili do EIS (1 473 do konca januára 2016), je jasne vidieť nesúlad medzi systémami. Všetky záznamy týkajúce sa zahraničných teroristických bojovníkov, ktoré členské štáty vložili do SIS II, by sa mali automaticky presunúť aj do EIS. Citlivejšie dodatočné informácie by sa mali vymieňať na účely analýzy s koordinačným strediskom Europolu pre otázky cestujúcich (pričom sa zabezpečí, že prispievateľ si zachová úplnú kontrolu nad vlastníctvom údajov).

Hoci sa **bezpečnostné kontroly a registrácie v hotspotoch** zlepšili, je potrebný ďalší pokrok. V súlade so závermi z 20. novembra 2015 sa pripravuje Europolom koordinované nasadenie policajných príslušníkov Europolom s cieľom posilniť sekundárne bezpečnostné kontroly, čo si bude vyžadovať podporu zo strany členských štátov, a to aj prostredníctvom nasadenia skúseného personálu ako vyslaných národných expertov, ako aj potrebného financovania pre Europol. Vážny problém predstavujú nevyplnené cestovné pasy, odcudzené v Sýrii a Iraku a následne použité organizáciou Dá'iš. Na riešenie tohto problému sú potrebné naliehavé opatrenia. Francúzsko navrhlo preskúmať možnosti, ako by sa mohli do hotspotov a iných miest vstupu migrantov nasadiť špeciálne tímy zamerané na odhaľovanie týchto nevyplnených cestovných pasov (falošovaných dokladov).

Experti na vysokej úrovni na doklady, ktorí pôsobia v agentúre Frontex, už boli nasadení vo všetkých hotspotoch a spolupracujú priamo s kontrolnými tímami, aby im pomohli pri procese identifikácie. Bude tiež dôležité zmerať pokrok, pokiaľ ide o potrebné automatické a systematické kontroly príslušných databáz, ktoré majú vykonať členské štáty na vonkajších hraniciach EÚ.

Pokiaľ ide o **strelné zbrane**, pokrok sa dosiahol v rôznych oblastiach vrátane zvýšenia počtu členských štátov zapojených do priority Strelné zbrane v rámci cyklu politik EÚ (z 13 na 20 členských štátov). Dôležitá bude koordinácia jednotlivých iniciatív. Je však potrebné, aby sa do pilotného projektu na vytvorenie jediného vstupného bodu a vyhľadávacieho rozhrania medzi časťou SIS II venovanou strelným zbraňam a databázou Interpolu i-arms zapojilo viac členských štátov (doteraz sa zapojili len dva členské štáty).

Pre sledovanie financovania teroristickej činnosti **je veľmi užitočný program na sledovanie financovania terorizmu** (TFTP). Vzhľadom na to, že transakcie SEPA sú mimo rozsahu pôsobnosti TFTP, by sa však mal vo vhodnom čase zvážiť systém EÚ, ktorý by dopĺňal TFTP, ako to navrhla aj Komisia v akčnom pláne EÚ na boj proti financovaniu terorizmu (predloženom začiatkom februára 2016).

Hoci Komisia sprístupnila finančné prostriedky na podporu členských štátov pri rozvíjaní **programov rehabilitácie** vo väzniciach a mimo nich, žiadosti na základe takejto prvej výzvy predložilo len málo členských štátov. Predložené žiadosti sa zameriavajú najmä na metodiku hodnotenia rizika. Ďalšiu výzvu, ktorú môžu členské štáty využiť, Komisia vydá polovici roka 2016.

Napokon, **zintenzívnili sa opatrenia na boj proti teroristickej propagande** (napr. prostredníctvom činnosti EU IRU v rámci Europolu a zodpovedajúcich samoregulačných opatrení poskytovateľov internetových služieb). Je však potrebné vynaložiť ďalšie úsilie s cieľom zvýšiť objem nahlasovaného obsahu, ktorý sa nachádza na platformách sociálnych médií.

Podrobný opis nedávnych a plánovaných činností týkajúcich sa boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu

Obsah

I. ZAISTENIE BEZPEČNOSTI OBČANOV

1. PNR 12

2. Výmena informácií a operačná spolupráca 12

(Europol; průmský rámec; zabezpečenie interoperability príslušných databáz v súvislosti s bezpečnostnými kontrolami; štruktúrovaný a viacstranný prístup k operačnej spolupráci v oblasti teroristických hrozieb; aktualizácia rámcového rozhodnutia o boji proti terorizmu; aktualizácia rámcového rozhodnutia Rady o systéme ECRIS; Eurojust)

3. Kontroly na vonkajších hraniciach 20

(cielená revízia Kódexu schengenských hraníc; pevný právny základ pre príspevok agentúry Frontex k boju proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti a prístup k relevantným databázam; vkladanie do SIS II a jeho využívanie; biometrické údaje v SIS II; používanie databáz Interpolu; vykonávanie spoločných ukazovateľov rizika (CRI); vykonávanie bezpečnostných aspektov v hotspotoch/Frontex; riadenie migračnej krízy prostredníctvom integrovaných dojednaní EÚ o politickej reakcii na krízu (IPCR) – bezpečnosť a hotspoty; spolupráca Frontex-Europol-Eurojust/bezpečnostné kontroly so zreteľom na migrantov)

4. Strelné zbrane a výbušniny 28

5. Bezpečnostné služby 29

6. Boj proti financovaniu terorizmu 30

(EÚ – USA TFTP; FIU.net)

7.	Smernica o sieťovej a informačnej bezpečnosti (NIS).....	32
8.	Elektronické dôkazy	33

II. PREDCHÁDZANIE RADIKALIZÁCII A OCHRANA HODNÔT

1.	Prevenencia – všeobecne.....	34
	(Sieť na zvyšovanie povedomia o radikalizácii (RAN) – centrum excelentnosti)	
2.	Internet.....	35
	(jednotka EÚ pre nahlasovanie internetového obsahu (IRU); Internetové fórum EÚ; poradný tím pre strategickú komunikáciu o Sýrii (SSCAT))	
3.	Trestnoprávna reakcia na radikalizáciu	37
4.	Predchádzanie radikalizácii vzdelaním, podporou tolerance a bojom proti diskriminácii, rasizmu a xenofóbii	39
	(vzdelávanie; boj proti rasizmu a xenofóbii; zaoberanie sa šírením nenávistných prejavov na internete podnecujúcich k násiliu a nenávisti; súbor komunikačných nástrojov na šírenie rešpektu, tolerance a nediskriminácie v EÚ)	

III. SPOLUPRÁCA S NAŠIMI MEDZINÁRODNÝMI PARTNERMI

(región Blízkeho východu a severnej Afriky a Turecko; západný Balkán; bezpečnostná ochrana letectva).....	41
---	----

I. ZAISTENIE BEZPEČNOSTI OBČANOV

1. PNR

Štyri a pol roka po tom, ako Komisia predložila návrh smernice o PNR, Rada 4. decembra 2015 schválila kompromisné znenie dohodnuté s Európskym parlamentom o smernici o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti. Výbor LIBE schválil toto znenie 10. decembra 2015. Európsky parlament bude o smernici hlasovať v lete a následne sa predloží Rade na prijatie. Po jej prijatí budú mať členské štáty dva roky na to, aby uviedli do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. **Členské štáty by mali urýchliť vykonávanie na vnútroštátnej úrovni, aby boli schopné dosiahnuť súlad so smernicou čo najskôr.**

V zmysle novej smernice budú leteckí dopravcovia povinní poskytovať orgánom členských štátov údaje z PNR pri letoch do EÚ alebo z EÚ. Členské štáty budú tiež mať možnosť, ale nie povinnosť, zhromažďovať údaje z PNR týkajúce sa (vybraných letov) v rámci EÚ. Každý členský štát bude musieť zriadiť tzv. útvar informácií o cestujúcich (PIU), ktorý bude od leteckých dopravcov dostávať údaje PNR. Komisia podporila niekoľko členských štátov pri zriaďovaní útvarov PIU a vyzýva sa, aby podporila aj ostatné členské štáty.

2. Výmena informácií a operačná spolupráca

O výmene informácií sa rokovalo na neformálnom stretnutí ministrov SVV, ktoré sa konalo 25. januára 2016 v Haagu. Holandské predsedníctvo organizovalo 1. marca 2016 zasadnutie na vysokej úrovni o potláčaní pohybu teroristov a o súčasnom stave, pokiaľ ide o odhaľovanie pohybu teroristov a boj proti nemu, ako aj o výmenu informácií, s cieľom identifikovať prekážky účinnej výmeny informácií a návrhy na zlepšenia.

Europol 1. januára 2016 začal prevádzku **Európskeho centra pre boj proti terorizmu (ECTC)**. Je to platforma, prostredníctvom ktorej môžu členské štáty zvýšiť výmenu informácií a operačnú spoluprácu, pokiaľ ide o: monitorovanie a vyšetrovanie zahraničných teroristických bojovníkov; obchodovanie s nelegálnymi strelnými zbraňami; financovanie terorizmu a identifikáciu ďalších spôsobov vyšetrovania. Členské štáty môžu využiť celý rozsah spôsobilostí Europolu v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti a počítačovej kriminalite. Európske centrum pre boj proti terorizmu slúži ako informačné centrum boja proti terorizmu pre orgány presadzovania práva v členských štátoch EÚ a mimo nich a poskytuje operačnú podporu, koordináciu a odborné znalosti pri vyšetrovaniach v členských štátoch, ako aj spôsobilosť strategickej podpory vrátane potlačania používania sociálnych médií na účely radikalizácie.

Dňa 7. decembra 2015 sa na žiadosť francúzskych orgánov zriadila v rámci Europolu **pracovná skupina Fraternité**, aby dlhodobo podporovala príslušné vyšetrovacie orgány. Celkové poslanie pracovnej skupiny Fraternité je podporovať protiteroristické vyšetrovania v Európe po teroristických útokoch spáchaných 13. novembra 2015 v Paríži. V rámci Europolu bolo na podporné činnosti týkajúce sa prvej reakcie (EMRT) pridelených viac ako 60 policajtov. V súčasnosti 21 policajtov Europolu permanentne pracuje v rámci priamej podpory pracovnej skupiny „Fraternité“, čo predstavuje vzorový prípad, ako by sa ECTC mohlo používať v budúcnosti. Pre rozpočtový rok 2016 sa na zriadenie ECTC vrátane EU IRU a FIU.NET **doteraz** do rozpočtu nezahrnuli **žiadne dodatočné pracovné miesta**. V decembri 2015 Europol predložil Európskej komisii návrh týkajúci sa zabezpečenia zdrojov pre Európske centrum pre boj proti terorizmu.

Viacero členských štátov vrátane Rakúska (podpora pracovnej skupiny Dumas), Spojeného kráľovstva, Nemecka, Španielska a Francúzska vymenovalo v rámci svojich styčných úradov Europolu ďalších zamestnancov na účely podpory práce v oblasti boja proti terorizmu (spoločný styčný tím pre posilnenú reakciu pri cezhraničných vyšetrovaniach). Pracovnú skupinu Fraternité, zriadenú na podporu vyšetrovaní útokov v Paríži, v súčasnosti podporujú 4 vyslaní národní experti, a to z Francúzska (3) a Španielska (1). Členské štáty sa vyzývajú, aby **d ďalej zvýšili počet vyslaných zamestnancov v oblasti boja proti terorizmu** s cieľom podporovať prácu Európskeho centra pre boj proti terorizmu (ECTC) v rámci Europolu.

Členské štáty dosiahli pri pripájaní protiteroristických orgánov k osobitnej **protiteroristickej konfigurácii aplikácie SIENA** značný pokrok. Zatiaľ čo začiatkom decembra 2015 bolo pripojených len 15 členských štátov EÚ, v súčasnosti je k protiteroristickej časti aplikácie SIENA pripojených 25 členských štátov (očakáva sa, že protiteroristické orgány zvyšných členských štátov sa pridajú čoskoro). Do konca januára 2016 sa pridalo šesť tretích strán. SIENA bude aktualizovaná na úroveň „EU Confidential“ v roku 2016 (plánované na 3. štvrťrok). Predpokladá sa, že pre **komunikačnú sieť policajnej pracovnej skupiny pre terorizmus (PWGT)**, na úrovni „EU Secret“, bude v budúcnosti zabezpečovať hosting Europol a že sa táto komunikačná sieť začlení do Europolu, čím sa zabezpečí vzájomne sa dopĺňajúca a súdržná komunikačná infraštruktúra protiteroristických orgánov v celej EÚ.

Na základe technického a právneho posúdenia zo strany Komisie začal Europol pracovať na vykonávaní záverov Rady z 20. novembra 2015 „s cieľom umožniť Europolu **systematicky vykonávať krížové kontroly svojich databáz vo vzťahu k SIS II**“ zavedením hromadných vyhľadávaní do SIS. Europol preskúmal svoj pracovný plán na rok 2016 s cieľom zlepšiť prístup k rozsiahlym databázam vrátane SIS II, VIS a Eurodac, ako aj potrebu riešiť otázky týkajúce sa interoperability systémov. Europol v súčasnosti vykonáva manuálne kontroly v SIS II a používanie systému je obmedzené (iba 741 vyhľadávaní v roku 2015, ktorý bol prvým rokom pripojenia Europolu k SIS II). V súlade s právnymi nástrojmi SIS II Europol nemôže vkladať zápisy do SIS II, ani nemá prístup k zápisom o nezvestných osobách alebo o odopretí vstupu alebo pobytu na území členského štátu. Europol navyše nemôže uskutočniť prenos údajov zo SIS II do žiadneho počítačového systému na účely zberu a spracovania údajov, ktorý prevádzkuje Europol alebo ktorý je v Europole, ani ukladať alebo kopírovať akékoľvek časti SIS II.

SIS II by sa mal stať dôležitým zdrojom informácií na doplnenie existujúcich spravodajských informácií o trestnej činnosti v rámci Europolu. Napríklad údaje vložené do SIS II o konkrétnej osobe alebo vozidle na základe článku 36 rozhodnutia Rady o SIS II („diskrétné kontroly“) by mohli poskytnúť Europolu informáciu o tom, že daný cieľ momentálne skúma iný členský štát. Možnosť Europolu krížovo porovnať informácie získané prostredníctvom svojich komunikačných kanálov (najmä od členských štátov alebo tretích strán, ktoré nie sú členmi SIS) s informáciami v SIS II by pomohla podporiť funkciu Europolu ako informačného centra EÚ. V roku 2016 Europol plánuje rozvinúť schopnosť vykonávať pravidelné hromadné vyhľadávania v SIS II. Je to obzvlášť dôležité, pokiaľ ide o krížovú kontrolu informácií prijatých od krajín, ktoré nie sú členmi schengenského priestoru.

Europol ešte nie je pripojený k **Vízovému informačnému systému (VIS)** ani k systému Eurodac (Europol plánuje zaistiť prístup do tejto databázy prostredníctvom holandského národného prístupového bodu). Na identifikáciu optimálneho riešenia je potrebný určitý čas. V roku 2016 Europol vypracuje plán krížového vyhľadávania zhody. Súčasťou týchto úvah budú VIS, ako aj Eurodac.

V porovnaní s rokom 2014 sa v roku 2015 príspevky členských štátov na nástroje Europolu a ich využívanie výrazne zvýšili. Stále však neodrážajú rozsah hrozby. Napríklad v databáze koordinačného strediska pre otázky cestujúcich sa uvádza menej ako polovica odhadovaného počtu európskych zahraničných teroristických bojovníkov. Sú potrebné ďalšie vylepšenia.

Informačný systém Europolu (EIS) – ako referenčný systém, ktorý je priamo dostupný všetkým členským štátom – má v súčasnosti informácie o viac než 3 800 zahraničných bojovníkoch a súvisiacich spoločníkoch vrátane údajov, ktoré poskytli tretie strany (najmä Interpol). Vzhľadom na útoky v Paríži v novembri 2015 sa počet subjektov súvisiacich s terorizmom medzičasom zvýšil na celkovo viac ako 7 700 (t. j. počet subjektov sa viac ako zdvojnásobil, keďže na konci tretieho štvrťroka 2015 bol počet subjektov súvisiacich s terorizmom 3 732). V súčasnosti je v EIS spojených s terorizmom už viac ako 4 300 osôb (vrátane uvedeného počtu zahraničných bojovníkov a ich spoločníkov). Vyhľadávania v EIS zo strany členských štátov EÚ sa v porovnaní s rokom 2014 (367 922) zvýšili v roku 2015 o 63 %. (598 652). V roku 2014 vložili členské štáty EÚ do EIS údaje len o 18 zahraničných teroristických bojovníkoch. Na konci januára 2016 vložili členské štáty EÚ do EIS celkovo 1 473 zahraničných teroristických bojovníkov (FTF). Je to vysoký nárast, ale stále neodzrkadľuje plný rozsah hrozby.

V **databáze koordinačného centra pre otázky cestujúcich** je v súčasnosti 18 572 osôb. Takmer pred rokom to bolo len 3 600. Z tohto celkového počtu (ktorý zahŕňa aj spoločníkov atď.) je v súčasnosti 4 714 overených cestujúcich FTF. Z týchto 4 714 FTF prispeli členské štáty EÚ do konca roka 2015 počtom 2 407 overených FTF a v roku 2016 nahlásili ďalších 379 (t. j. celkovo 2 786 FTF). Od poslednej správy koordinátora pre boj proti terorizmu z novembra 2015 to predstavuje nárast o 1 023 overených FTF. Súčasný stav vychádza z viac ako 1 900 doterajších individuálnych príspevkov členských štátov a pridružených partnerov (pred rokom bolo zaznamenaných približne 600 príspevkov). Údaje za rok 2016 už teraz naznačujú výrazný nárast v porovnaní s rovnakým obdobím v minulom roku. Je však potrebné poznamenať, že viac než 90 % príspevkov členských štátov EÚ, pokiaľ ide o overených FTF v databáze koordinačného strediska pre otázky cestujúcich v roku 2015, pochádza len z 5 členských štátov.

Tie členské štáty, ktoré ešte neprispievajú na činnosť koordinačného strediska pre otázky cestujúcich ani iných koordinačných stredísk Europolu, alebo prispievajú len v oveľa menšej miere, sa vyzývajú, aby zvýšili svoje príspevky.

Analytický pracovný súbor (AWF) Europolu v **koordinačnom stredisku „Hydra“** (islamský terorizmus), ktorý sa týka terorizmu, obsahuje v súčasnosti viac ako 620 000 dátových záznamov vrátane 64 000 záznamov o osobách (vrátane podozrivých, spoločníkov atď., čo je nárast o viac ako 3 500 osôb v roku 2015) a viac ako 11 000 záznamov týkajúcich sa sietí a organizácií (nárast o viac ako 300 v porovnaní so začiatkom roka 2015). Tieto údaje sa nepretržite aktualizujú v spolupráci s partnermi Europolu a zakladajú sa na viac ako 12 800 doterajších príspevkoch do databázy koordinačného strediska Hydra (zvýšenie o 12 % v porovnaní s rokom 2015). V porovnaní s rokom 2014 členské štáty v roku 2015 takmer zdvojnásobili svoje príspevky do databázy koordinačného strediska Hydra (nárast z 543 na 1 031), príspevok členských štátov do databázy koordinačného strediska Hydra týkajúci sa jednotlivcov sa v roku 2015 v porovnaní s rokom 2014 takmer strojnásobil (z 1 589 na 4 398). **Členským štátom sa odporúča, aby uľahčovali pripojenie Eurojustu ku koordinačnému stredisku Hydra s cieľom zaistiť, aby Eurojust mohol poskytovať včasnú a účinnú podporu pri vyšetrovaniach a trestných stíhaniach v členských štátoch.**

– *Prüm*

Prostredníctvom mechanizmu výmeny informácií, ktorý je založený na prümskom rozhodnutí (rozhodnutie Rady 2008/615/SVV z 23. júna 2008), si členské štáty umožňujú vzájomný prístup do svojich forenzných biometrických databáz (DNA, odtlačky prstov), ako aj k údajom o evidencii vozidiel na účely presadzovania práva a boja proti terorizmu. V januári 2016 operačnú činnosť vykonávalo 22 členských štátov, pokiaľ ide o údaje o DNA (koncom novembra 2015 ich bolo 21); 21 členských štátov vykonávalo operačnú činnosť, pokiaľ ide o údaje o odtlačkoch prstov (nárast z 20), a 20 vykonáva operačnú činnosť v súvislosti s údajmi o evidencii vozidiel (nárast z 18 koncom novembra 2015). Od posledného zasadnutia Rady SVV v decembri 2015 došlo medzi 22 členskými štátmi k značnému nárastu prepojení na základe Prümu (sedem nových prepojení na výmenu údajov o DNA; 18 nových prepojení na výmenu údajov o odtlačkoch prstov). Štyri členské štáty, ktoré sú súčasťou Prümu, však operačnú činnosť nevykonávajú vôbec a väčšina členských štátov stále v plnom rozsahu nevyužíva úplnú prepojenosť, pokiaľ ide o uvedené tri druhy údajov. Je to spôsobené najmä technickými alebo organizačnými problémami, ktoré je potrebné vyriešiť na vnútroštátnej úrovni.

– ***Zabezpečenie interoperability príslušných databáz so zreteľom na bezpečnostné kontroly***

Prvá diskusia o interoperabilite databáz EÚ sa uskutočnila vo výbore COSI 2. a 3. marca 2016. Bude dôležité vymedziť pojem interoperabilita a úroveň ambícií, zohľadňujúc pritom zvýšenú hrozbu a technologický vývoj. V súvislosti s balíkom o inteligentných hraniciach, ktorý sa má predložiť koncom marca, plánuje Komisia vydať oznámenie predovšetkým o jednom aspekte – ako možno zefektívniť nahliadanie do informačných systémov v oblasti hraníc a presadzovania práva. Interoperabilita bude relevantná aj pri aktualizácii nariadenia o SIS II a nariadenia o Eurodacu.

– ***Štruktúrovaný a viacstranný prístup pre operačnú spoluprácu v boji proti teroristickým hrozbám***

Výbor COSI 2./3. marca 2016 prvýkrát diskutoval o možnosti vypracovania metodiky štruktúrovaného a viacstranného prístupu pre operačnú spoluprácu v boji proti teroristickým hrozbám.

– ***Aktualizácia rámcového rozhodnutia o boji proti terorizmu***

Komisia 2. decembra 2015 predložila návrh smernice o boji proti terorizmu, ktorou sa aktualizuje existujúce rámcové rozhodnutie 2002/475/SVV. Navrhovanou smernicou sa zavádza rozšírený rámec trestnosti, ktorý sa vzťahuje na trestné správanie týkajúce sa fenoménu zahraničných teroristických bojovníkov v súlade s požiadavkami rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2178 (2014) a dodatkovým protokolom k Dohovoru Rady Európy (RE) o predchádzaní terorizmu, ktorý sa v mene EÚ podpísal 22. októbra 2015. Transpozíciou ustanovení protokolu do práva EÚ sa pripraví pôda pre konečné uzavretie dodatkového protokolu Rady Európy v mene EÚ, s výhradou súhlasu Európskeho parlamentu. V dôsledku intenzívnych rokovaní v rámci pracovnej skupiny pre trestné právo hmotné od januára 2016 sa na zasadnutie Rady SVV 11. marca 2016 predkladá kompromisné znenie ako základ na dosiahnutie všeobecného smerovania. Rada tak bude môcť začať rokovania s Európskym parlamentom v kontexte riadneho legislatívneho postupu v záujme konečného prijatia návrhu smernice.

Aktualizácia rámcového rozhodnutia Rady o systéme ECRIS

Komisia 19. januára 2016 prijala návrh na zmenu a zdokonalenie Európskeho informačného systému registrov trestov (ECRIS), ktorý bol zriadený v roku 2012. Cieľom tohto návrhu je uľahčiť výmenu informácií z registrov trestov občanov z krajín, ktoré nie sú členmi EÚ. Zabezpečí sa ním, aby sa systém ECRIS, ktorý sa už vo veľkej miere používa na výmenu informácií z registrov trestov občanov EÚ, používal naplno. Všeobecné smerovanie Rady k navrhovanej smernici sa očakáva v júni 2016.

– Eurojust

Hoci v roku 2015 došlo v porovnaní s rokom 2014 k **významnému nárastu**, pokiaľ ide o výmenu informácií a operačnú spoluprácu v rámci Eurojustu, **čísla ešte stále neodrážajú rozsah hrozby**.

Počet prípadov terorizmu zaevidovaných v Eurojuste v roku 2015 (41 prípadov – z toho 39 operačných prípadov, z ktorých sa 18 týkalo FTF) v porovnaní s rokom 2014 (14 prípadov, z toho 13 operačných, z ktorých sa 3 týkali FTF) výrazne vzrástol. Eurojust zriadil v roku 2015 svoje prvé koordinačné centrum (o FTF) a zorganizoval 15 koordinačných stretnutí, ktoré sa týkali operačných prípadov terorizmu (z toho šesť o FTF). Táto agentúra naďalej podporovala spoločné vyšetrovacie tímy v prípadoch terorizmu: dva spoločné vyšetrovacie tímy v roku 2014 so štyrmi zúčastnenými členskými štátmi a tri spoločné vyšetrovacie tímy v roku 2015 so šiestimi zúčastnenými členskými štátmi.

Došlo k výraznému zvýšeniu množstva informácií o trestných stíhaniach a odsúdeniach, ktoré sa Eurojustu predložili na základe rozhodnutia Rady 2005/671/SVV. Napríklad informácie o prebiehajúcich trestných stíhaniach sa zvýšili viac než trikrát (v roku 2014 bolo 30 prípadov s takýmito informáciami, zatiaľ čo v roku 2015 ich bolo 104). Tiež sa zvýšil počet uzavretých súdnych konaní o teroristických činoch nahlásených Eurojustu (zo 180 v roku 2014 na 217 v roku 2015). Uzavreté súdne konania v roku 2015 sa týkali 513 osôb, z ktorých 85 boli ženy. **Členské štáty sa vyzývajú, aby naďalej zvyšovali výmenu informácií s Eurojustom o teroristických trestných činoch a zasielali všetky tieto informácie pravidelne, včas a systematickým spôsobom.**

V súlade s rozhodnutím Rady 2005/671/SVV musia informácie vymieňané s Eurojustom obsahovať informácie o všetkých trestných stíhaniach a odsúdeniach za teroristické trestné činy, ako aj informácie o konkrétnych okolnostiach týchto trestných činov, prepojenia na ostatné relevantné prípady, žiadosti o vzájomnú právnu pomoc a informácie o vybavení takýchto žiadostí. Členské štáty by v dôsledku mali väčší úžitok zo schopnosti Eurojustu odhaľovať prepojenia medzi prípadmi, ako aj z pokračujúceho úsilia Eurojustu centralizovať a analyzovať výzvy a najlepšie postupy týkajúce sa trestných stíhaní za teroristické trestné činy, ktoré sa vymieňajú s členskými štátmi, najmä prostredníctvom nástroja Eurojustu na monitorovanie odsúdení za teroristické trestné činy (TCM) a príspevkov Eurojustu na výročnú správu EÚ o situácii a trendoch v oblasti terorizmu (TE-SAT). Nové vydanie TCM bude vydané začiatkom marca 2016. Príspevok Eurojustu k správe TE-SAT 2016 bol predložený na konci februára 2016. V rámci TCM, ako aj TE-SAT sa naďalej monitoruje aj vývoj vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa terorizmu.

Eurojust vydal v novembri 2015 svoju **tretiu utajenú správu „Zahraniční teroristickí bojovníci: Názory Eurojustu na tento fenomén a trestnoprávnu reakciu“**. Analyzujú sa v nej rôzne vnútroštátne perspektívy týkajúce sa trestnoprávnej reakcie na fenomén zahraničných teroristických bojovníkov, ako aj skúsenosti z vyšetrovania a trestného stíhania zahraničných teroristických bojovníkov. Zhrnutie hlavných zistení tejto správy schválilo kolégiom 16. februára a v ten istý deň sa vydalo ako dokument Eurojustu kategórie LIMITED.

Na 10. zasadnutí poradného fóra generálnych prokurátorov a riaditeľov prokuratúr členských štátov, ktoré sa konalo 11. decembra 2015, sa dosiahli závery (5930/16) o troch hlavných témach vrátane boja proti terorizmu. Eurojust 25. novembra 2015 zorganizoval zasadnutie venované zriadeniu justičnej siete na boj proti počítačovej kriminalite, pričom experti sa na tomto zasadnutí zhodli na potrebe zriadiť takúto špecializovanú sieť podporovanú Eurojustom.

ECTC by malo úzko spolupracovať s Eurojustom, aby naplno využilo koordinačné nástroje Eurojustu a jeho dlhoročné skúsenosti s prácou na prípadoch, ako aj jeho sieť národných spravodajcov pre záležitosti terorizmu, ktorí sú vymenovaní v členských štátoch, Nórsku, Švajčiarsku a USA.

3. Kontroly na vonkajších hraniciach

– *Cielená revízia Kódexu schengenských hraníc*

V súlade s mandátmi udelenými Radou SVV v novembri 2015 a Európskou radou v decembri 2015 skúmali príslušné pracovné skupiny Rady a radcovia pre SVV ako prioritu návrh Komisie na cielenú **zmenu Kódexu schengenských hraníc (predložený 15. decembra 2015)**.

Hlavným aspektom tohto návrhu je zaviesť **povinné systematické kontroly na vonkajších pozemných, námorných a vzdušných hraniciach** pre občanov Únie a iné osoby požívajúce právo na voľný pohyb, ktorí by boli systematicky kontrolovaní v relevantných databázach. Systematické kontroly občanov Únie v databázach sa uskutočňujú na základe „pozitívnej/negatívnej lustrácie“, pričom databázy sa používajú takým spôsobom, že osobné údaje sú dotknuté len vo veľmi obmedzenom rozsahu, ktorý je odôvodnený bezpečnostnými cieľmi. Všeobecné smerovanie ku kompromisnému zneniu predsedníctva sa dosiahlo na zasadnutí Rady SVV 25. februára 2016.

– *Pevný právny základ pre príspevok agentúry Frontex k boju proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti a prístup k relevantným databázam*

Komisia 15. decembra 2015 predložila návrh nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži (ktorý možno chápať ako významné posilnenie mandátu agentúry Frontex a jej premenovanie). Návrh, o ktorom sa v súčasnosti rokuje v Rade, obsahuje ustanovenia umožňujúce agentúre pokrývať aspekty cezhraničnej trestnej činnosti a terorizmu vo svojej analýze rizika tým, že jej umožňuje spracúvať osobné údaje osôb podozrivých z účasti na teroristických činoch, a tým, že agentúra spolupracuje s inými agentúrami Únie a medzinárodnými organizáciami pri predchádzaní cezhraničnej trestnej činnosti a terorizmu. Pokiaľ ide o prístup k vnútroštátnym a európskym databázam, v návrhu nariadenia sa ustanovuje, že členské štáty sú povinné umožniť členom tímov európskej pohraničnej a pobrežnej stráže prístup k takýmto databázam. V dôvodovej správe Komisia uviedla, že preskúma možnosť prístupu agentúry k európskym databázam, ako napríklad SIS, a v prípade potreby zváži predloženie návrhov na úpravu právnych aktov, na ktorých sú tieto databázy založené.

– **Vkladanie údajov do SIS II a jeho využívanie**

Účinné využívanie Schengenského informačného systému II (SIS II) zahŕňa **systematickú výmenu všetkých relevantných údajov podľa článku 36 ods. 2 a 3**, ako aj zabezpečenie noriem týkajúcich sa kvality údajov. Počas posledných 12 mesiacov došlo k výraznému nárastu používania zápisov a pozitívnych lustrácií v SIS podľa článku 36 ods. 2 a 3 a viac ako polovica členských štátov EÚ využila mechanizmus okamžitého nahlásenia.

	31. decembra 2014	31. decembra 2015
Počet zápisov o osobách v súvislosti s diskretnou alebo špecifickou kontrolou (čl. 36 ods. 2)	44 669 zápisov	61 575 zápisov
Počet zápisov o osobách v súvislosti s diskretnou alebo špecifickou kontrolou na účely národnej bezpečnosti (čl. 36 ods. 3)	1 859 zápisov	7 945 zápisov
Počet zápisov o osobách v súvislosti s diskretnou alebo špecifickou kontrolou podľa čl. 36 ods. 2 a 3 s požiadavkou okamžitého nahlásenia	– Táto funkcia sa zaviedla vo februári 2015.	5 189 zápisov (vložílo 21 členských štátov EÚ)

Frekvencia využívania SIS II sa medzi členskými štátmi výrazne líši a členské štáty uplatňujú pri využívaní SIS II v boji proti terorizmu odlišné normy (pozri 5722/16 EU RESTRICTED). Okrem toho **nie je možné rozlíšiť, koľko zápisov sa týka FTF/teroristov**. FTF/teroristi sa môžu objaviť aj v rámci iných kategórií zápisov, ako sú napr. zápisy týkajúce sa zatknutia alebo odopretia vstupu. K ťažkostiam patrí: pravidlá zlučiteľnosti zápisov, ktoré bránia vytvoreniu zápisov podľa rôznych článkov pre rovnakú osobu [napr. čl. 26 právnych predpisov o SIS II (v prípade, ak bol na FTF vydaný európsky zatykač) a zápisov podľa čl. 36]; nejednotné používanie SIS II členskými štátmi, pokiaľ ide o FTF; nedostatok relevantných informácií o zápise; problémy udržať osoby na mieste v prípade diskretných kontrol; neexistencia postupov v prípade pozitívnej lustrácie v súvislosti s osobou s neplatnými cestovnými dokladmi; a nedostatok systematického vkladania všetkých FTF do SIS II zo strany všetkých členských štátov.

Návrhy zo strany členských štátov zahŕňajú vypracovanie osobitného zápisu pre zahraničných bojovníkov/terorizmus, jednotnejšie pravidlá na vytváranie zápisov podľa čl. 36, pokiaľ ide o FTF a analýzu informácií v SIS II v rámci Europolu.

Komisia by sa mala vyzvať, aby a) nadviazala na otázky, ako sú spoločné normy kvality údajov na zápisoch, a to na základe rokovaní výboru pre SIS/VIS, pracovnej skupiny pre schengenské záležitosti (SIS/SIRENE), ako aj zasadnutia pracovnej skupiny pre boj proti terorizmu (TWP), ktoré sa uskutočnili 8. marca 2016 za účasti expertov SIS/SIRENE, **a b) uľahčila praktické usmernenia pre členské štáty.**

Riešenia môžu obsahovať zavedenie nového osobitného článku do právnych predpisov o SIS II týkajúceho sa trestných činov terorizmu alebo dohodu o použití jedného existujúceho článku na teroristické trestné činy, aby sa odlišili zápisy týkajúce sa terorizmu od zápisov o inej trestnej činnosti. V kombinácii so spoločnými kritériami a normami vkladania zápisov o FTF vrátane prípadného nového formulára by to umožnilo jednotnejšie využívanie SIS II, pokiaľ ide o FTF a iné osoby podozrivé z terorizmu. Na základe týchto noriem bude dôležitá odborná príprava (najmä pre koncových používateľov), ktorú by s pomocou CEPOL mali zorganizovať všetky členské štáty. Komisia by sa mala vyzvať, aby vypracovala tieto normy a predložila ich spolu so svojou správou/štúdiou o vykonávaní SIS II, ktorá je naplánovaná na apríl 2016. Okrem toho, vzhľadom na nové legislatívne návrhy súvisiace so SIS II, ktoré sú plánované do konca roku 2016, **by sa mal zaviesť jednotný spoločný postup, pokiaľ ide o vytváranie zápisov a ich obsah.**

– *Biometrické údaje v SIS II*

Hoci je v systéme SIS II 90 000 odtlačkov prstov, **zatiaľ nie je k dispozícii možnosť vyhľadávania**. Prístup k fotografiám a odtlačkom prstov je možný len s cieľom potvrdiť totožnosť v prípade pochybností (čl. 22 písm. b) oboch príslušných právnych nástrojov SIS II¹). Súčasný právny nástroj už umožňuje používanie odtlačkov prstov ako biometrických identifikátorov na účely identifikovania osoby (funkcia biometrického vyhľadávania podľa odtlačkov prstov), hneď ako to bude technicky možné. Komisia predložila správu o technológii 29. februára 2016 a musí konzultovať Európsky parlament (čl. 22 písm. c²).

¹ Nariadenie (ES) č. 1987/2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie, Ú. v. EÚ L 381, 28.12.2006, s. 4, a rozhodnutie 2007/533/SVV o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie, Ú. v. EÚ L 205, 7.8.2007, s. 63.

– *Využívanie databáz Interpolu*

V záveroch Rady z 20. novembra sa vyžaduje elektronické prepojenie na príslušné databázy Interpolu na všetkých vonkajších hraničných priechodoch a automatické kontroly cestovných dokladov do marca 2016. **Elektronické prepojenie s nástrojmi Interpolu na všetkých svojich vonkajších hraničných priechodoch** (vzdušných, pozemných, námorných) však ešte nezaviedli **najmenej dva členské štáty**. Niekoľko členských štátov stále manuálne aktualizuje databázu odcudzených a stratených cestovných dokladov (SLTD), čo spôsobuje oneskorenie aktualizácie a ak sa vykonáva systematicky, je náročné na ľudské zdroje. Viacero členských štátov ešte stále nevykonáva automatickú kontrolu databázy SLTD.

Počet vyhľadávaní v SLTD zo strany všetkých členských štátov sa zvýšil z 280 749 717 v roku 2014 na 360 359 191 v roku 2015. Čoraz väčšie obavy však vyvoláva kvalita údajov a členské štáty by ju s podporou generálneho sekretariátu Interpolu mali ďalej zlepšovať (napr. zrušením všetkých stratených alebo odcudzených cestovných dokladov členským štátom, ktorý daný cestovný pas vydal). Okrem toho je potrebné **zvyšovanie povedomia verejnosti** s cieľom preukázať, že stratený alebo odcudzený cestovný pas môžu použiť zločinci alebo teroristi, vrátane zahraničných teroristických bojovníkov, aby pod falošnou totožnosťou cestovali do EÚ. Komisia by sa mala vyzvať, aby v úzkej spolupráci s Interpolom podporila úsilie členských štátov pri zabezpečovaní kvality údajov a zvyšovaní povedomia verejnosti.

– *Uplatňovanie spoločných ukazovateľov rizika (CRI)*

Operačné plány príslušných spoločných operácií koordinovaných agentúrou Frontex sa zmenili a obsahujú pokyny na identifikáciu zahraničných teroristických bojovníkov prostredníctvom krížových kontrol s využitím relevantných databáz a spoločných ukazovateľov rizík. Vyžaduje si to postúpenie potenciálnych subjektov záujmu na podrobnú osobitnú kontrolu a v prípade potreby následné postúpenie vnútroštátnym spravodajským službám. Takéto prípady by sa mali nahlásiť aj agentúre Frontex spolu s informáciami o tom, ako podozrivý subjekt spĺňa spoločné ukazovatele rizika alebo preukazoval nové indikátory, ktoré môžu byť hodné ďalšieho šírenia.

V zmysle požiadavky Komisie a Rady podporuje agentúra Frontex členské štáty pri uplatňovaní spoločných ukazovateľov rizika ako súčasti všetkých operácií, ktoré sa uskutočňujú na hraničných priechodoch. Agentúra Frontex zaradila tento operačný cieľ a súvisiace podávanie správ ako samostatnú činnosť v rámci všetkých pozemných a vzdušných operácií, ktoré sa uskutočňujú na hraničných priechodoch.

Plánovanie operácií na námorných hraniciach, ktoré koordinuje agentúra Frontex a vykonávajú sa na hraničných priechodoch, sa uskutoční neskôr v roku 2016. Podávanie správ o odhalení podozrivých cestovných aktivít zahraničných teroristických bojovníkov je centralizované v rámci jednotky analýzy rizika, a teda oddelené od pravidelného operačného podávania správ.

Agentúra Frontex dostala spoločné ukazovatele rizika a podporuje aj príručku „Uplatňovanie spoločných ukazovateľov rizika v praxi“ medzi hosťujúcimi príslušníkmi a vyslanými hosťujúcimi príslušníkmi pred ich nasadením v spoločnej operácii. Príručka sa bude aktualizovať informáciami, ktoré poskytne Europol, ako aj informáciami, ktoré sa zhromaždia počas spoločných operácií koordinovaných agentúrou Frontex.

Nadobudnutie účinnosti cieľenej zmeny Kódexu schengenských hraníc ovplyvní využívanie CRI. Pravidlom pre všetkých cestujúcich prekračujúcich vonkajšie hranice (štátnych príslušníkov tretích krajín a občanov EÚ) bude podľa návrhu systematická kontrola v príslušných databázach s výhradou výnimiek pre pozemné a námorné hranice a prechodného obdobia 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia v prípade vzdušných hraníc. Spoločné ukazovatele rizika budú naďalej relevantné pre hraničné priechody s výhradou výnimiek využívajúcich toto prechodné obdobie.

– *Vykonávanie bezpečnostných aspektov v hotspotoch/Frontex*

Komisia 10. februára 2016 uverejnila komplexné oznámenie² o vykonávaní hotspotov v Taliansku a Grécku a vydala odporúčania.

Cieľom je, aby sa všetkým prichádzajúcim migrantom odobrali v hotspotoch odtlačky prstov a aby tu podstúpili bezpečnostnú kontrolu. Vynakladá sa úsilie o vyriešenie hlavných problémov súvisiacich s nedostatočnou infraštruktúrou (t.j. vysokorýchlostné pripojenie na internet, ktoré je potrebné na vkladanie údajov do všetkých databáz a kontrolu v nich; infraštruktúra a poskytované služby), ako aj ľudskými zdrojmi (t.j. koordinátori) hostiteľských vlád v hotspotoch. Pomer odberu odtlačkov prstov sa zvýšil, ale odtlačky prstov sa stále systematicky nevkladajú do všetkých databáz a nekontrolujú sa v nich.

Súčasná situácia v **Taliansku** v súvislosti s bojom proti terorizmu, pokiaľ ide o vykonávanie prístupu založeného na hotspotoch:

² COM(2016) 85 final „Súčasný stav vykonávania prioritných opatrení v rámci európskej migračnej agendy“, 10.2.2016.

- agentúra Frontex zaistila podporný balík pre Taliansko v oblasti identifikácie, registrácie, kontroly dokladov, vedenia pohovorov s migrantmi a návratu (nasadenie 25 príslušníkov agentúry Frontex).
- Miera odberu odtlačkov prstov, ktorú vykázali talianske orgány, Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a agentúra Frontex, dosiahla takmer úroveň 100 %, pokiaľ ide o nedávne vylozenia v prevádzkovaných hotspotoch (celkovo to v januári 2016 bolo 87 %)³.
- Odtlačky prstov sa kontrolujú vo vnútroštátnych systémoch AFIS a postupujú do centrálného systému Eurodac.
- Agentúra Frontex podporuje kontrolu dokladov počas postupu identifikácie a v prípade pochybností postúpia príslušníci Frontexu príslušný podozrivý doklad talianskym orgánom, ktoré vykonajú hĺbkovú kontrolu.
- Vedenie pohovorov s migrantmi je v Taliansku dobre zavedené a integrované a slúži na analýzu rizika a ďalšie spracovanie v záujme postúpenia Europolu.

Talianske orgány spolupracujú s Europolom prostredníctvom národnej jednotky Europolu, keďže agentúra Frontex ako tretí operačný partner nie je súčasťou používateľskej komunity EIS. Priama spolupráca s Interpolom sa zatiaľ v hotspotoch nenadviazala.

K problémom patria obmedzené kapacity hotspotov, čím sa kráti čas dostupný na úplnú identifikáciu, registráciu a bezpečnostné kontroly. Malo by sa zväžiť vyslanie **d'alších expertov z členských štátov, aby sa umožnili systematické krízové kontroly**. Plánuje sa vytvorenie mobilného hotspot tímu, ktorý by pokrýval ostatné prístavy, v ktorých sa vyloďujú migranti.

Súčasná situácia v **Grécku** v súvislosti s bojom proti terorizmu, pokiaľ ide o vykonávanie prístupu založeného na hotspotoch:

- momentálne sú plne prevádzkyschopné len 2 z 5 plánovaných hotspotov (Lesbos a Chios).
- V databáze Eurodac sa stále priamo nekontrolujú všetky odtlačky prstov.
- Aplikácia týkajúca sa registrácie, ktorá je inštalovaná na pracovných staniciach pre odtlačky prstov, sa upravila, aby koncoví používatelia mohli popri vnútroštátnej databáze využívať aj možnosť vyhľadávania v SIS II a v databáze SLTD Interpolu jedným kliknutím, a to na základe uvedeného mena.
- **Vo viacerých hotspotoch sa ešte stále nezaviedli bezpečnostné kontroly.**

Grécke orgány celkovo spolupracujú s Europolom prostredníctvom národnej jednotky Europolu.

³ Príloha 3 k oznámeniu Komisie COM(2016) 85 final, z 10. februára 2016.

– *Riadenie migračnej krízy prostredníctvom IPCR – bezpečnosť a hotspoty*

Od plnej aktivácie integrovaných dojednaní EÚ o politickej reakcii na krízu (IPCR) 9. novembra 2015 predsedníctvo predsedalo viacerým stretnutiam IPCR pri okrúhlym stole, na ktorých sa skúmali hlavné nedostatky a možné riešenia súčasnej migračnej a utečeneckej krízy. Vypracovali sa návrhy na podporu rozhodovacieho procesu Rady.

Organizujú sa stretnutia venované hlavným témam vrátane hotspotov. Zriadenie a riadne fungovanie hotspotov, vrátane bezpečnostných kontrol, bolo pre predsedníctvo prioritnou témou. V dňoch 18. novembra 2015 a 3. marca 2016 sa uskutočnili osobitné stretnutia IPCR za okrúhlym stolom, ktorého sa zúčastnili predovšetkým Taliansko, Grécko, Europol a Frontex. Dosiahla sa spoločná dohoda o potrebe zaistiť bezpečnosť hotspotov, riešiť nedostatky dostupných EURODAC staníc s cieľom zabezpečiť riadnu registráciu a odber odtlačkov prstov, uľahčiť vysielanie národných styčných dôstojníkov do hotspotov v záujme spolupráce s agentúrou Frontex a Europolom a zabezpečiť systematické kontroly vo viacerých databázach (SIS II, EIS, národný policajný systém, VIS a SLTD), v prípadnej súčinnosti s inými nástrojmi, ako je průmský rámec a FADO⁴. Predsedníctvo navrhlo rýchly vývoj riešenia, ktoré umožní výmenu odtlačkov prstov medzi členskými štátmi, a urýchlenie finalizácie dohody medzi agentúrou Frontex a Europolom o výmene údajov (medzitým ukončená).

Vynakladá sa úsilie o riešenie problému **falzifikovaných dokladov**, najmä prostredníctvom nového dočasného dokladu totožnosti so zdokonalenými ochrannými prvkami, ktorý vyrobilo Grécko, a nasadenia skúsených odborníkov na doklady v Taliansku a Grécku. Hodný pozornosti je príklad hraničného podporného tímu Holandska, ktorý sa začlenil do operácií koordinovaných agentúrou Frontex na obdobie šiestich mesiacov. Tvorí ho plne vybavený multidisciplinárny tím 45 osôb (námorná polícia, vojenská polícia, pobrežná stráž, experti na doklady atď.), ktorý je schopný riešiť všetky aspekty bezpečnosti hraníc a ktorý začal plniť základné bezpečnostné kontroly.

⁴ FADO (False and Authentic Documents Online – falošné a pravé doklady online) je systém v oblasti utajovaných skutočností na výmenu informácií o cestovných dokladoch a dokladoch totožnosti medzi expertmi na doklady, ktorý sa zriadil jednotnou akciou Rady 98/700/SVV. Časť informácií o pravých dokladoch, ktoré obsahuje systém FADO, sa zverejňuje prostredníctvom registra PRADO. Register PRADO obsahuje technické opisy vrátane opisov najdôležitejších ochranných prvkov cestovných dokladov a dokladov totožnosti. Uvedené informácie sú k dispozícii na webovom sídle Rady Európskej únie.

– **Spolupráca medzi agentúrou Frontex, Europolom a Eurojustom/bezpečnostné kontroly, pokiaľ ide o migrantov**

Došlo k významnému vývoju, pokiaľ ide o operačnú spoluprácu medzi agentúrou Frontex a Europolom. Dňa 4. decembra 2015 bola medzi agentúrami podpísaná nová **operačná dohoda** na prehĺbenie spolupráce v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti prostredníctvom výmeny informácií, vrátane osobných údajov podozrivých páchatel'ov, a spoločného plánovania operačných činností. Dňa 17. decembra 2015 prijala riadiaca rada agentúry Frontex vykonávacie opatrenia pre spracúvanie osobných údajov, v ktorých sa stanovujú podmienky, za ktorých môže agentúra Frontex spracúvať osobné údaje zhromaždené členskými štátmi počas spoločných operácií, rýchlych zásahov a pilotných projektov agentúry Frontex alebo v súvislosti s nimi. V roku 2016 začala agentúra Frontex pilotné cvičenie v oblasti spracúvania osobných údajov a ich ďalšieho zasielania Europolu. V súčasnosti prebieha pilotný projekt v rámci spoločnej operácie Triton, ktorého účelom je komplexne vypracovať systém PeDRA, prostredníctvom ktorého sa bude nakladať s osobnými údajmi. Následne bude pred systematickou výmenou osobných údajov medzi Europolom a agentúrou Frontex musieť udeliť konečný súhlas európsky úradník pre ochranu údajov (EDPS).

Je dôležité, aby si agentúra Frontex mohla získané informácie vymieňať nielen s Europolom, ale aj s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi členských štátov. Podľa ustanovení článku 11c platného nariadenia to však nie je možné. Frontex rovnako nemôže prijímať ani využívať osobné údaje z tretích krajín týkajúce sa trestnej činnosti a terorizmu. Frontex zatiaľ nemá prístup do **SIS II**. Tento **prístup by bol dôležitý pre analýzu rizika a odhaľovanie podozrivých cestovných aktivít, ako aj vkladanie informácií** s osobitným dôrazom na operačné činnosti v hotspotoch a v oblasti západného Balkánu. Agentúra Frontex by v budúcnosti potrebovala aj prístup do databázy o inteligentných hraniciach.

Na podporu reakcie EÚ na migračnú krízu boli dôstojníci **Europolu** nasadení na princípe rotácie do priestorov agentúry Frontex v rámci kancelárií regionálnych jednotiek EÚ (EÚ RTF) v Catanii/Taliansko a Piraeuse/Grécko, aby mohli Frontex a Europol koordinovať podporu pre členské štáty v prvej línii a čo najlepšie využívať relevantné informácie zozbierané v hotspotoch.

Vnútroštátni prokurátori v Taliansku a Grécku boli vymenovaní za kontaktné miesta **Eurojustu** na účely podpory oblastí, v ktorých sa nachádzajú hotspoty, a postupovania relevantných informácií a prípadov národným zastúpeniam v Eurojuste na účely justičných nadväzujúcich opatrení a koordinácie na úrovni EÚ.

4. Strelné zbrane a výbušniny

Dňa 8. apríla 2016 nadobudne účinnosť vykonávacie nariadenie o spoločných minimálnych normách pre deaktiváciu strelných zbraní. Rada a Komisia by sa mali vyzvať, aby na to nadviazali a zabezpečili dodržanie lehoty. Na základe návrhu, ktorý Komisia predložila 18. novembra 2015, na aktualizovanie smernice 91/477 o strelných zbraniach z 18. júna 1991 prebiehajú v Rade diskusie s cieľom dohodnúť sa na spoločnom prístupe.

Komisia 2. decembra 2015 vydala **akčný plán EÚ proti nezákonnému obchodovaniu so strelnými zbraňami a výbušninami a ich používaniu**. Akčným plánom sa podporí balík právnych predpisov prostredníctvom príručky pre vyhľadávanie a sledovanie nezákonných strelných zbraní, možný zákaz hotovostných platieb v rámci súkromného predaja alebo nákupu strelných zbraní a munície a hodnotenie prvkov systému na výmenu informácií o pohybe strelných zbraní v rámci EÚ. V akčnom pláne sa tiež vyzvalo na úplné vykonanie nariadenia o prekurzoroch výbušnín, ako aj na revíziu tohto nariadenia v roku 2016, ako aj lepšie využitie existujúcich nástrojov a inovačných detekčných metód na riešenie hrozby, ktorú predstavujú výbušniny. Komisia podporuje iniciatívy v rámci akčného plánu prostredníctvom Fondu pre vnútornú bezpečnosť.

Na riešenie otázky strelných zbraní zostáva kľúčovou operačná spolupráca prostredníctvom Europolu v rámci **cyklu politík EÚ na boj proti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti** a najmä v rámci operačného akčného plánu pre strelné zbrane. V roku 2015 sa počet členských štátov zúčastňujúcich sa na prioritě „Strelné zbrane“ v rámci cyklu politík EÚ sa zvýšil z 13 na 20. Významne sa zintenzívnilo využívanie **kontaktného miesta pre strelné zbrane**. Od jeho otvorenia v januári 2014 dostalo kontaktné miesto pre strelné zbrane k dnešnému dňu viac ako 3 500 príspevkov týkajúcich sa približne 663 prípadov vyšetrovania, ktoré súvisia s viac ako 42 000 strelnými zbraňami, viac ako 29 560 jednotlivcami a približne 3 340 (podozrivými) spoločnosťami. V roku 2015 dostalo kontaktné miesto pre strelné zbrane 2 072 príspevkov, čo predstavuje 59 % celkového počtu príspevkov (3 507), čo predstavuje nárast o 51 % v porovnaní s rokom 2014 (z 1 370 v roku 2014 na 2 072 na konci roka 2015, spolu 3 442 na konci roka 2015 – v súčasnosti 3.507 príspevkov).

Agentúra **Frontex** zintenzívnila svoju angažovanosť v šiestich operačných činnostiach s osobitným dôrazom na západný Balkán a zohráva dôležitú úlohu pri potláčaní obchodovania so strelnými zbraňami na vonkajších hraniciach EÚ. Organizátorom činností EMPACT sa sprístupnili služby Eurosur fusion services s cieľom uľahčiť boj proti cezhraničnému obchodovaniu so strelnými zbraňami. S krajinami západného Balkánu sa v rámci regionálnej siete pre analýzu rizík na západnom Balkáne (WB-RAN), ktorú riadi agentúra Frontex, začala testovacia fáza nových ukazovateľov trestnej činnosti súvisiacej so strelnými zbraňami. Zameriava sa na zhromažďovanie údajov o nelegálnych strelných zbraniach, ktoré boli odhalené na hraniciach. Po pilotnej fáze sa v druhom polroku 2016 uskutoční posúdenie na účely prípadnej konsolidácie nového modelu výmeny údajov, ktorý prispeje k lepšiemu zacieleniu operačnej reakcie. Agentúra Frontex sa zúčastnila na Dňoch spoločnej aktivity (JAD), ktoré sa zorganizovali v rámci operácie BLUE AMBER v roku 2015 zameranej na boj proti nedovolenému obchodovaniu so strelnými zbraňami, a bude pokračovať v podpore dní JAD v roku 2016 prostredníctvom viacúčelových spoločných operácií, najmä v oblasti západného Balkánu.

Výbor **COSI** sa dohodol na vypracovaní prehľadu všetkých opatrení súvisiacich s nelegálnymi strelnými zbraňami.

5. Bezpečnostné služby

Z iniciatívy holandského predsedníctva ďalej zintenzívniť spoluprácu bezpečnostných služieb mimo kontextu EÚ pracuje protiteroristická skupina (CTG) na posilňovaní multilaterálnych výmen v reálnom čase, pričom jej cieľom je vytvoriť do polovice roku 2016 novú platformu na podporu tohto procesu. Predseda CTG poskytol na neformálnom zasadnutí Rady SVV 25. januára 2016 informácie o plánovaných opatreniach.

Popri významnej existujúcej spolupráci členských štátov sa z iniciatívy francúzskeho koordinátora národných spravodajských služieb pod záštitou ministra vnútra Bernarda Cazeneuvea uskutočnilo 1. februára 2016 v Paríži stretnutie európskych orgánov štátnej moci⁵, na ktorom sa zúčastnil koordinátor EÚ pre boj proti terorizmu.

⁵ Rakúsko, Belgicko, Dánsko, Nemecká spolková republika, Francúzsko, Taliansko, Írsko, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Španielsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo.

6. Boj proti financovaniu terorizmu

Komisia predložila 2. februára 2016 **akčný plán** na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu, ktorý obsahuje 20 plánovaných opatrení vrátane návrhov legislatívnych aktov, ako aj nelegislatívnych opatrení. **Rada ECOFIN prijala** 12. februára 2016 **závery**, v ktorých akčný plán privítala, a to predovšetkým zmeny smernice o boji proti praniu špinavých peňazí a urýchlené vykonanie opatrení OSN týkajúcich sa zmrazenia aktív a finančných prostriedkov. Členské štáty boli vyzvané, aby urýchlili transpozíciu smernice o boji proti praniu špinavých peňazí. Rada vyzvala na vytvorenie platformy EÚ o osobách a subjektoch, voči ktorým jednotlivé členské štáty podľa svojich vnútroštátnych právnych predpisov uložili zmrazenie aktív a finančných prostriedkov súvisiace s terorizmom.

4. **smernicu o boji proti praniu špinavých peňazí (AMLD)**, prijatú 20. mája 2015, je potrebné právne implementovať na vnútroštátnej úrovni najneskôr do konca roku 2016. Komisia predloží legislatívny návrh na zmenu 4. smernice AMLD, pokiaľ ide o: harmonizované posilnené opatrenia hĺbkovej analýzy a/alebo možné protiopatrenia v súvislosti s vysokorizikovými tretími krajinami, platformy na výmenu virtuálnych mien, predplatené nástroje, prístup finančných spravodajských jednotiek (FIU) a ďalších príslušných orgánov do centralizovaných registrov informácií o bankových a platobných údajoch alebo elektronických systémov vyhľadávania údajov a zlepšenie prístupu k informáciám a ich výmeny zo strany FIU. Komisia taktiež oznámila, že čoskoro predloží akčný plán EÚ na riešenie nelegálnych finančných tokov súvisiacich s nedovoleným obchodovaním s voľne žijúcimi živočíchmi.

Dňa 17. decembra 2015 bola prijatá **rezolúcia Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 2 253** na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu, najmä pokiaľ ide o Dá'iš. V tejto rezolúcii sa nabáda na posilnenie spolupráce so súkromným sektorom. Členské štáty a Europol by mali ďalej posilniť svoju spoluprácu so súkromným sektorom s cieľom účinne bojovať proti financovaniu terorizmu na operačnej úrovni.

– **DOHODA O TFTP MEDZI EÚ A USA**

Od nadobudnutia jeho účinnosti v roku 2010 bolo do dnešného dňa v rámci programu TFTP poskytnutých viac ako 16 700 spravodajských informácií. Od januára 2015 do konca januára 2016 zaslali orgány USA 50 príspevkov a členské štáty a Europol 160 žiadostí, čo spolu viedlo k viac ako 9 400 spravodajským informáciám relevantným pre všetkých 28 členských štátov. To zahŕňa takmer 100 výmen v rámci programu TFTP týkajúcich sa zahraničných bojovníkov (Sýria/Irak/IS), ktoré viedli k viac ako 2 900 spravodajským informáciám týkajúcim sa tejto problematiky (relevantné pre 27 členských štátov). Tento program takisto podporil vyšetrovanie teroristických útokov z novembra 2015, pričom viedol k takmer 800 spravodajským informáciám. Celkovo sa program TFTP osvedčil ako cenný nástroj vyšetrovania terorizmu, keďže prispieva k analýze teroristických sietí a často poskytuje chýbajúce prvky vo vyšetrovaní.

V článku 4 dohody o TFTP medzi EÚ a USA sa z rozsahu pôsobnosti TFTP vylučujú údaje o finančných transakciách súvisiacich s jednotnou oblasťou platieb v eurách (SEPA) (finančné transakcie v eurách všetkých členských štátov EÚ plus Island, Nórsko, Lichtenštajnsko, Švajčiarsko, Monako a San Maríno). V posúdení vplyvu z roku 2013 sa konštatovalo, že monitorovací systém SEPA nie je primeraný a jeho pridaná hodnota je obmedzená.

Od februára 2014 museli všetky krajiny eurozóny nahradiť všetky úhrady a inkasá v eurách v rámci eurozóny transakciami SEPA. Prechodné výnimky pre členské štáty EÚ sa skončili v februári 2016. Plánuje sa, že do konca októbra 2016 budú rámec SEPA dodržiavať všetky krajiny SEPA, ktoré nie sú členmi EÚ. V tomto kontexte neposkytuje program TFTP nástroj na sledovanie (financovania) terorizmu v krajinách SEPA v prípade transakcií systému SEPA, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti podľa článku 4 dohody o TFTP medzi EÚ a USA.

To znamená predovšetkým nedostatok informácií na identifikáciu kontextuálnych informácií o zahraničných teroristických bojovníkoch a ich spoločníkoch v krajinách SEPA, čím sa redukujú príležitosti na odhaľovanie a narušanie teroristických (podporných) sietí vrátane súvisiaceho financovania. Začlenením finančnej spravodajskej jednotky (FIU) do Europolu v roku 2016 sa táto informačná medzera nevyplní vzhľadom na to, že prístup programu TFTP nie je súčasťou pracovných metód siete FIU. V akčnom pláne EÚ na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu, ktorý Komisia zverejnila 2. februára 2016, sa uvádza, že Komisia preskúma potrebu dodatočného systému k dohode o TFTP medzi EÚ a USA do konca roka 2016.

– ***FIU.net***

Sieť finančných spravodajských jednotiek (FIU.net) sa 1. januára 2016 stala súčasťou Europolu (ECTC). Europol v súčasnosti platformu spravuje, ale medzi FIU.net a databázami Europolu neexistuje prepojenie. FIU.net poskytuje vnútroštátnym jednotkám FIU možnosť komunikácie a krížovej kontroly údajov v reálnom čase. V roku 2016 sa úsilie zameriava na dokončenie integrácie FIU.net do Europolu z hľadiska riadenia a technológie. V tejto súvislosti je dôležité zachovať charakteristiky a technológiu databázy Match3.

7. Smernica o sieťovej a informačnej bezpečnosti (NIS)

Luxemburské predsedníctvo dosiahlo 7. decembra 2015 neformálnu dohodu s Európskym parlamentom o spoločných pravidlách na posilnenie bezpečnosti sietí a informácií v celej EÚ. V novej smernici sa ustanovia povinnosti týkajúce sa kybernetickej bezpečnosti pre prevádzkovateľov základných služieb a poskytovateľov digitálnych služieb. Títo prevádzkovatelia budú musieť prijať opatrenia na zvládanie kybernetických rizík a podávať správy o významných bezpečnostných incidentoch, ale na tieto dve kategórie sa budú uplatňovať rôzne režimy. V nadchádzajúcich mesiacoch plánuje holandské predsedníctvo zorganizovať stretnutia týkajúce sa zavedenia siete CSIRT (sieť pre operačnú spoluprácu).

8. Elektronické dôkazy

Internetové komunikačné kanály a početné sociálne médiá vrátane technológií založených na šifrovaní sa vo veľkom rozsahu používajú na teroristické účely. Luxemburské predsedníctvo spustilo širokú politickú diskusiu v rámci Rady, pokiaľ ide o záležitosti týkajúce sa vyhľadávania a využívania elektronických dôkazov v trestnom konaní, ako je predovšetkým efektívnosť existujúceho rámca vzájomnej právnej pomoci (MLA), vplyv zrušenia smernice 2006/24/ES (smernica o uchovávaní údajov) Európskym súdnym dvorom, cloud computing a právomoc, spolupráca s poskytovateľmi služieb a konkrétne s orgánmi USA, ako aj potreba zabezpečiť dodržiavanie základných práv v tejto oblasti. Na základe operačných a praktických skúseností sa v spoločnom dokumente Eurojustu a Europolu (14812/15) predložili *Spoločné výzvy v boji proti počítačovej kriminalite* a možné prístupy k riešeniu týchto výziev z hľadiska presadzovania práva a trestného stíhania.

V rokovaníach o týchto otázkach sa pokračuje počas holandského predsedníctva, pričom dôraz sa kladie na to, ako zabezpečiť účinné postupy vzájomnej právnej pomoci, ako vymedziť spoločný prístup, pokiaľ ide napr. o uplatniteľné pravidlá právomoci, keď umiestnenie údajov alebo pôvod kybernetického útoku nie je známy, a ako vytvoriť spoločný rámec pre spoluprácu so súkromným sektorom, najmä so zahraničnými poskytovateľmi internetových služieb. V nadväznosti na rokovania na neformálnom zasadnutí ministrov spravodlivosti a vnútorných vecí (25. – 26. januára 2016 v Amsterdame) sa o ďalšiu expertízu v týchto otázkach bude snažiť konferencia predsedníctva o právomoci v kybernetickom priestore, ktorá sa uskutoční na 7. a 8. marca 2016. Výsledky tejto konferencie budú predmetom rokovaní Rady SVV v júni 2016.

II. PREDCHÁDZANIE RADIKALIZÁCII A OCHRANA HODNÔT

1. Prevencia – všeobecne

Holandské predsedníctvo zorganizovalo konferenciu „Myslieť globálne, konať lokálne: komplexný prístup k boju proti radikalizácii a násilnému extrémizmu“, ktorá sa konala 1. a 2. februára 2016 v Amsterdame a na ktorej sa diskutovalo o význame miestnych aktérov z hľadiska celoeurópskeho protiteroristického úsilia a personalizovaných prístupov k boju proti radikalizácii, pričom pozornosť sa venovala aj rodovému hľadisku a navrátilcom. Posilnením miestnych kapacít v záujme riešenia radikalizácie prostredníctvom štruktúr pozostávajúcich z viacerých agentúr sa bude ďalej zaoberať nová pracovná skupina siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii LOCAL. Táto pracovná skupina slúži ako základná platforma na interakciu s inými relevantnými iniciatívami.

– Sieť na zvyšovanie povedomia o radikalizácii (RAN) – centrum excelentnosti

Komisia vyčlenila na roky 2014 – 2017 25 miliónov EUR pre centrum excelentnosti siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii (RAN), ktoré bolo zriadené 1. októbra 2015. Toto nové centrum už začalo svoju činnosť vrátane študijnej návštevy väzňov v Paríži a Vught (NL) a nemeckého prístupu k boju proti násilnému pravicovému extrémizmu. Stretnutia sa venovali otázke, ako identifikovať samostatne konajúcich aktérov a ako k nim pristupovať alebo ako zapojiť odborníkov na duševné zdravie do stratégií ukončenia angažovanosti. Zasadali taktiež pracovné skupiny pre „vzdelávanie“, „väzenskú a probačnú službu“, „políciu a orgány presadzovania práva“, „mládež, rodiny a komunity“, „komunikáciu a rétoriku“, „miestne orgány“, „pamiatku obetí terorizmu“, ako aj „zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť“. Ďalšie zasadnutia a stretnutia pracovných skupín sa uskutočnia v nadchádzajúcich týždňoch.

Centrum excelentnosti siete RAN vyzýva akademických pracovníkov a odborníkov, aby sa zapojili do jeho činností. Na účasť v nedávno zriadenej pracovnej skupine RAN Local, ako aj v pracovných skupinách RAN pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť sa vyzývajú najmä odborníci z východnej a južnej Európy. Vnútroštátne orgány môžu požiadať o individuálnu podporu siete RAN (odborná príprava, školenia a poradenstvo) v ich členskom štáte, financovanú výlučne Komisiou – uskutočnili sa už seminár RAN CoE o linkách pomoci vo Viedni a seminár školiteľov v Aténach. Komisia skúma zapojenie siete RAN do aktivít s kľúčovými tretími štátmi so zameraním na Blízky východ a severnú Afriku (MENA), západný Balkán a Turecko.

2. Internet

– *Jednotka EÚ pre nahlasovanie internetového obsahu (IRU)*

EÚ zostala zameraná na boj proti radikalizácii na internete. Jednotka IRU v Europole, ktorá je teraz súčasťou ECTC, identifikovala 3 351 prípadov potenciálne násilného/extrémistického obsahu, ktoré viedli k 2 037 nahláseniam a 1 793 prípadom odstránenia obsahu. Miera úspešnosti nahlasovania je 88 %. Pokračuje sa v proaktívnej spolupráci s poskytovateľmi internetových služieb. Od svojho zriadenia 1. júla 2015 obdržala jednotka 144 príspevkov z 26 členských štátov. **Aby bola jednotka IRU úspešná, je potrebné, aby s ňou členské štáty úzko spolupracovali s cieľom zvýšiť objem nahlásení.** Štyri členské štáty zatiaľ nevymenovali národné kontaktné miesto IRU, pričom by tak mali urobiť čo najskôr. Plnenie funkcií jednotky IRU závisí vo vysokej miere od zdrojov. Cieľom jednotky je dosiahnuť stav personálneho vybavenia, ktorý je schválený a plánovaný v jej koncepcii. Jednotka IRU vypracuje v roku 2016 centralizovanú koncepciu monitorovania sociálnych médií, vytvorí spôsobilosti na dešifrovanie funkcií džihádistických sietí v rámci sociálnych médií, prehľbí vzťahy so súkromným sektorom vrátane „dní spoločnej aktivity“, aktívne prispeje k internetovému fóru EÚ, vytvorí špecializovanú odbornú platformu Europolu (EPE) s cieľom štruktúrovať a uľahčovať kontakty s akademickou obcou a výskumnými centrami.

– *Internetové fórum EÚ*

Komisia 3. decembra 2015 usporiadala prvé ministerské zasadnutie Internetového fóra EÚ, ktorého sa zúčastnili ministri spravodlivosti a vnútorných vecí a vyšší zástupcovia hlavných svetových spoločností prevádzkujúcich sociálne médiá. Účastníci sa zhodli na tom, že Dá'iš a ďalšie extrémistické skupiny využívajú internet na šírenie propagandy, nábor a podnecovanie k násiliu. Zhodli sa tiež na význame zavedenia účinných mechanizmov medzi štátnou mocou a priemyslom z hľadiska urýchleného odstránenia teroristického obsahu a podpory účinnej protiargumentácie. Ministri tiež 3. decembra potvrdili, že by sa mali prijať opatrenia na vznik dialógu na úrovni EÚ, ktorý by sa nadviazal s priemyslom na tému nenávisných prejavov na internete. Tento dialóg EÚ by tam, kde je to vhodné, využíval rámec Internetového fóra EÚ, v plnej súčinnosti s prácou v oblasti boja proti terorizmu.

Fórum opäť zasadalo 22. januára 2016 v Bruseli, aby prediskutovalo plán konkrétnych opatrení v roku 2016. Tento plán a jeho priority sa vyvíjajú na základe vstupov od všetkých zainteresovaných strán a týkajú sa cieľov, ktoré boli predmetom diskusie na otváracom podujatí, vrátane opatrení zameraných na nenávistné prejavy na internete a účinné zlepšenie odstraňovania škodlivého obsahu.

– ***Poradný tím pre strategickú komunikáciu v Sýrii (SSCAT)***

Tím SSCAT usporiadal v decembri 2015 prvé školenie expertov z 20 členských štátov a zástupcov Komisie a ESVČ. Počas výcviku poskytli Facebook, Twitter a YouTube sieti SSCAT praktické rady, aby účastníci získali prehľad o potenciáli jednotlivých platforiem, pokiaľ ide o maximalizáciu online kampane. Al-Džazíra okrem toho prezentovala svoj webový dokument Life on Hold. Cieľom bolo ponúknuť sieti SSCAT expertízu súkromného sektora, najmä pokiaľ ide o najmodernejšie technológie, techniky digitálneho podávania príbehu a redakčný proces.

V rámci súčasného projektu bude spolupráca SSCAT s jednotkou RICU ministerstva vnútra Spojeného kráľovstva pokračovať do júna 2016. Na toto obdobie sa poradná skupina personálne posilnila prijatím vysokopostaveného kreatívneho riaditeľa, ktorý dokáže lepšie reagovať na špecifické tvorivé požiadavky klientov z členských štátov. K dnešnému dňu využilo poradenské služby SSCAT 13 členských štátov. Nasledujúce stretnutie siete SSCAT sa bude konať 16. marca 2016 v Bruseli a v júni 2016 sa uskutoční konferencia. Spoločne s Komisiou sa v súčasnosti dokončujú dojednania na pokračovanie projektu po polovici roku 2016.

3. Trestnoprávna reakcia na radikalizáciu

Po konferencii na vysokej úrovni o trestnoprávnej reakcii na radikalizáciu, ktorá sa uskutočnila 19. októbra 2015, prijala Rada závery Rady z 20. novembra 2015 o posilnení trestnoprávnej reakcie na radikalizáciu vedúcu k terorizmu a násilnému extrémizmu. Komisia už na vykonávanie záverov prijala nasledujúce prvé kroky.

Na žiadosť Komisie upravila Európska sieť odbornej justičnej prípravy (EJTN) svoj rozpočet na roky 2015 a 2016 a v období od októbra 2015 do marca 2016 zorganizovala štyri jedenapoldňové školenia o justičných aspektoch boja proti terorizmu a predchádzania radikalizácii. Program sa vykonáva v spolupráci s justičnými akadémiami z Francúzska, Španielska, Nemecka a Belgicka a je otvorený pre sudcov a prokurátorov z 28 členských štátov EÚ, pričom sa očakáva účasť 240 sudcov/prokurátorov/súdnych školiťov. Na výmenách sa zúčastňuje 54 špecializovaných a nešpecializovaných sudcov a prokurátorov, pričom tieto školenia trvajú v priemere 3 dni a konajú sa v siedmich členských štátoch EÚ (IT, FR, UK, BE, SE, ES, DE). Na záver odbornej justičnej prípravy, ktorú požadovala Komisia, sa 20. mája 2016 uskutoční záverečná konferencia za účasti komisárky Jourovej v Bruseli, ktorej hlavnou témou bude odborná príprava personálu väzníc v oblasti deradikalizácie.

Vyčlenené boli aj projektové finančné prostriedky v rámci programu Spravodlivosť v rokoch 2015 a 2016: suma 1,5 milióna EUR bola vyčlenená na výzvu na predkladanie návrhov v oblasti odbornej justičnej prípravy na rok 2015 (JUST/2015/JTRA/AG/EJTR) v rámci priority „Justičné aspekty boja proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti“ a „Predchádzanie radikalizácii pri väzbe a výkone trestu odňatia slobody“. Vyhodnocovanie ešte prebieha.

Suma 1 milión EUR bola vyčlenená na výzvu na predkladanie návrhov v oblasti justičnej spolupráce na rok 2015 (JUST/2015/JCOO/AG) v rámci priority „Boj proti terorizmu prostredníctvom predchádzania radikalizácii“. Výzva bola uverejnená v novembri 2015 a ukončená bola v januári 2016. Medzi jej priority patria: (1) predchádzanie radikalizácii vo väzniciach vrátane programov rehabilitácie, (2) podpora alternatív k odňatiu slobody a preskúmanie úlohy podmienených trestov na úrovni EÚ v boji proti radikalizácii vrátane programov rehabilitácie, (3) vývoj metodiky v oblasti posudzovania rizika a (4) úloha súdnych systémov pre mladistvých v kontexte boja proti terorizmu. Komisia dostala iba málo žiadostí, ktoré sa v súčasnosti posudzujú.

Ročný pracovný program programu Spravodlivosť na rok 2016 (ktorý zatiaľ nebol prijatý) obsahuje výzvy na predkladanie návrhov na granty na opatrenia na podporu projektov, ktorých cieľom je predchádzať radikalizácii vedúcej k terorizmu a násilnému extrémizmu, vo výške 4 mil. EUR. Výzva bude uverejnená v polovici roku 2016, pričom prioritami bude podpora vykonávania záverov Rady o trestnoprávnej reakcii z 20. novembra 2015.

Komisia spolupracuje s Eurojustom na nástroji na monitorovanie odsúdení za teroristické trestné činy (TCM), pokiaľ ide o platný legislatívny rámec a príslušnú judikatúru v členských štátoch v oblasti terorizmu a násilnej radikalizácie vrátane využívania alternatív k trestnému stíhaniu a väzbe/odňatiu slobody. Komisia spolupracuje s Európskou konfederáciou pre probáciu (CEP) a EuroPris, ktoré sú financované prostredníctvom prevádzkových grantov v rámci programu Spravodlivosť, s cieľom zapojiť ich do osobitnej odbornej prípravy väzenských a probačných pracovníkov. Organizácia EuroPris zorganizovala v dňoch 24. – 25. novembra 2015 zasadnutie skupiny expertov na radikalizáciu. Platforma pre trestné súdnictvo (EuroPris, CEP a Európske fórum pre restoratívnu justíciu) usporiadajú 26. apríla 2016 v Barcelone konferenciu o radikalizácii a násilnom extrémizme. Komisia spolupracuje aj s Radou Európy: pracovná skupina pre peneologickú spoluprácu (PC-CP) pracuje na príručke o radikalizácii pre väzenský personál. DG JUST poskytne v roku 2016 Rade Európy priamy grant na rozvoj štatistík SPACE a na zriadenie siete väzenských dozorných orgánov v členských štátoch (sieť EU NPM). To umožní získať údaje o rozsahu radikalizácie v členských štátoch.

Do vykonávania záverov z 20. novembra 2015 bude tiež zapojená pracovná skupina siete RAN pre väznice a probáciu.

4. **Predchádzanie radikalizácii vzdelávaním, podporou tolerancie a bojom proti diskriminácii, rasizmu a xenofóbii**

– *Vzdelávanie*

Komisia na účely predchádzania radikalizácii pripravuje konkrétne **iniciatívy v oblasti vzdelávania, mládeže, kultúry a športu**. Navrhnu sa hlavné projekty, ako aj cielené výzvy v rámci programu Erasmus + (400 miliónov EUR do roku 2020). Ciele Parížskej deklarácie ministrov školstva zo 17. marca 2015 sa uprednostnili pri pridelovaní finančných prostriedkov z programu Erasmus + už od roku 2016.

– *Boj proti rasizmu a xenofóbii*

Komisia vo svojej úlohe strážkyne zmlúv skúma od decembra 2015 transpozíciu a vykonávanie rámcového rozhodnutia 2008/913/SVV o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva v niekoľkých členských štátoch s cieľom začať v prípade potreby konanie o nesplnení povinnosti.

Zároveň sa zintenzívňujú opatrenia, ktorých cieľom je pomôcť členským štátom **rozvíjať proaktívne postupy vyšetřovania a stíhania**, vrátane zriadenia v roku 2016 novej pracovnej skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti ako platformy na uľahčenie výmeny najlepších postupov, vypracovanie usmernení pre členské štáty a zintenzívnenie spolupráce s príslušnými aktérmi vrátane občianskej spoločnosti. Predchádzanie všetkým formám neznášanlivosti a boj proti nim zostáva prioritou financovania v rámci programu Práva, rovnosť a občianstvo a financovanie bude aj naďalej prioritou v roku 2016, aby sa podporila špecifická odborná príprava úradníkov verejnej správy a monitorovanie, nahlasovanie a evidencia prípadov trestných činov z nenávisti a nenávisťných prejavov.

Okrem toho Komisia v priamej nadväznosti na **prvé výročné kolokvium o základných právach**, ktoré sa uskutočnilo 1. a 2. októbra 2015, vymenovala pani Katharinu von Schnurbeinová za koordinátorku boja proti antisemitizmu a pána Davida Friggieriho za koordinátora boj proti nenávisti voči moslimom. Hlavnými úlohami oboch koordinátorov bude dávať do pozornosti Komisie na politickej úrovni záležitosti týkajúce sa oboch uvedených komunít a pomôcť koordinovať úsilie jednotlivých útvarov Komisie v rámci jej všeobecnej politiky v oblasti rasizmu, xenofóbie a iných foriem neznášanlivosti. Koordinátori budú spolupracovať s členskými štátmi, Európskym parlamentom, inými inštitúciami a príslušnými organizáciami občianskej spoločnosti.

– ***Zaoberanie sa šírením nenávistných prejavov na internete podnecujúcich k násiliu a nenávisti***

V nadväznosti na prvé výročné kolokvium o základných právach, ktoré sa uskutočnilo 1. a 2. októbra 2015, sa začal **dialóg medzi EÚ a IT spoločnosťami, členskými štátmi a subjektmi občianskej spoločnosti o nenávistných prejavoch na internete**. Účelom tohto dialógu EÚ je preskúmať spôsoby, akými by bolo možné posilniť rozvoj protiargumentácie, prekonať súčasné problémy súvisiace so zlepšením zavedených systémov nahlasovania a zabezpečiť urýchlené odstránenie nezákonných nenávistných prejavov podnecujúcich násilie, diskutovať o úlohe „dôveryhodných spravodajcov“ a občianskej spoločnosti pri odhaľovaní a oznamovaní nenávistných prejavov na internete, ako aj zvýšiť transparentnosť pri uplatňovaní postupov oznamovania a odstraňovania.

Práca v oblasti nenávistných prejavov na internete je spojená so stratégiou jednotného digitálneho trhu, ktorá bola spustená v máji 2015. Pokiaľ ide o odpoveď na úrovni právnej úpravy, v tejto súvislosti sa 30. decembra 2015 ukončila verejná konzultácia o platformách a protiprávnom obsahu, v rámci ktorej sa preskúmali okrem iného rozsah výnimky zo zodpovednosti v smernici o elektronickom obchode, postupy oznamovania a prijímania opatrení a povinnosť náležitej starostlivosti. Reviduje sa aj smernica o audiovizuálnych mediálnych službách, ktorá obsahuje pravidlá zakazujúce vysielanie, ktoré obsahuje nenávistné prejavy, najmä s cieľom preskúmať účinnosť tejto smernice v konvergovanom mediálnom prostredí.

– ***Súbor komunikačných nástrojov týkajúcich sa komunikovania rešpektu, tolerance a nediskriminácie v EÚ***

Agentúra EÚ pre základné práva (FRA) a Spolkové ministerstvo vnútra Rakúskej republiky zorganizovali spoločne v decembri 2015 vo Viedni seminár o rozvoji súboru najlepších postupov na komunikovanie rešpektu, tolerance a nediskriminácie v EÚ. Medzi účastníkmi boli zástupcovia inštitúcií EÚ, celoštátnych a miestnych orgánov a odborníci na komunikáciu so špecializáciou na boj proti rasizmu, deradikalizáciu a podporu tolerance, rešpektu a nediskriminácie. Hlavné výsledky boli tieto: komunikácia sa nesmie chápať ako jednosmerný (zhora nadol) nástroj, ale ako dialóg; partneri tohto dialógu by mali byť do vypracúvania takýchto komunikačných stratégií zapojení; zdôraznila sa úloha subjektov na miestnej úrovni; je potrebné komunikovať o právach a hodnotách ukotvených v Charte základných práv Európskej únie; je potrebné prejsť od reakcie k prevencii, v rámci čoho sa protiargumentácia zmení na pozitívnu argumentáciu. Výsledky budú predstavené v príslušných pracovných skupinách Rady a príslušným subjektom na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni. Výsledky budú tiež podkladom pre fórum agentúry FRA pre ľudské práva, ktoré sa uskutoční v júni 2016.

III. SPOLUPRÁCA S NAŠIMI MEDZINÁRODNÝMI PARTNERMI

Rada pre zahraničné veci rokovala 14. decembra o vonkajších prioritách EÚ v oblasti boja proti terorizmu a zhodla sa na tom, že je potrebné urýchlene vykonať závery Rady pre zahraničné veci o boji proti terorizmu z 9. februára 2015, ako to už naznačila vysoká predstaviteľka v liste zaslanom vopred. Vysoká predstaviteľka sa v tomto liste sústredila na niekoľko prioritných regiónov, v ktorých je hrozba pre záujmy EÚ zo strany teroristických skupín najzjavnejšia (Blízky východ a severná Afrika, Turecko, západný Balkán), a poukázala na niekoľko tematických priorít vrátane boja proti násilnému extrémizmu, financovaniu terorizmu a bezpečnostnej ochrany letectva.

Balíky týkajúce sa boja proti terorizmu vo vzťahu k niekoľkým prioritným krajinami regiónu **Blízkeho východu a severnej Afriky (MENA) a Turecku** sú v rôznych štádiách vývoja.

PK/VP Federica Mogheriniová pripravuje list predsedovi vlády Tuniska, v ktorom uvádza hlavné body komplexného balíka pre boj proti terorizmu, ktorý sa ponúkne **Tunisku** a ktorý 26. novembra 2015 schválil Politický a bezpečnostný výbor. Zároveň sa napreduje vo vykonávaní opatrení obsiahnutých v balíku. Tunisko vymenovalo koordinátora pre program reformy sektora bezpečnosti (s rozpočtom vo výške 23 miliónov EUR), aby sa mohlo začať vykonávanie. Finančné rozhodnutie Komisie na účely vyslania niekoľkých expertov do tuniských orgánov s cieľom podporovať rozvoj a vykonávanie komplexného prístupu k boju proti terorizmu bolo prijaté v decembri 2015. V januári 2016 sa začal projekt na podporu justičného „pólu“ boja proti terorizmu (dlhodobý nástroj na podporu stability a mieru, rozpočet 300 000 EUR). V decembra 2015 Komisia prijala rozhodnutie o projekte, ktorého cieľom je zvýšiť zapojenie komunit do bezpečnosti hraníc a riadenia hraníc a podporiť realistické alternatívy živobytia v marginalizovaných komunitách a ktorý vykonáva Dánska rada pre utečencov/skupina Danish Demining Group a organizácia International Alert v partnerstve s niekoľkými miestnymi mimovládnyimi organizáciami. v rámci projektu PREV-UE sa vykonáva odborná príprava (predchádzanie radikalizácii).

Na žiadosť tuniských orgánov sa v januári 2016 uskutočnila návšteva v rámci nástroja technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX) s cieľom preskúmať možnosti pomoci EÚ, pokiaľ ide o posilnenie kapacít na predchádzanie radikalizácii, ktorými disponuje pól boja proti terorizmu/bezpečnosti. Pripravuje sa návšteva siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii. Taktiež bola v marci do priestorov Eurojustu pozvaná na študijnú návštevu tuniská delegácia, aby sa preskúmali spôsoby na posilnenie spolupráce. Podpora justičnej spolupráce v trestných veciach sa poskytuje prostredníctvom podpory nástrojov Rady Európy.

Koordinátor EÚ pre boj proti terorizmu a zástupca generálneho tajomníka ESVČ navštívili v dňoch 15. až 17. decembra **Jordánsko**. Na stretnutiach s jordánskymi orgánmi bol jasne viditeľný veľký záujem o hlbšiu spoluprácu v oblasti financovania terorizmu, bezpečnosti hraníc, bezpečnostnej ochrany letectva a boja proti násilnému extrémizmu. S cieľom rozvíjať jasné chápanie spoločných priorít súhlasila Jordánska vláda s tým, že 15. marca usporiada seminár o boji proti terorizmu, na ktorom sa zúčastnia odborníci z členských štátov.

Výsledkom by mal byť spoločný plán na zdôraznenie rozsahu súčasnej spolupráce vrátane projektu vo výške 10 miliónov EUR na vybudovanie kapacít jordánskej vlády a občianskej spoločnosti na riešenie problému násilného extrémizmu, ako aj poukázanie na nové oblasti spolupráce v boji proti terorizmu vrátane projektov budovania kapacít, podpory justičnej spolupráce v trestných veciach s nástrojmi Rady Európy a činnosti zahŕňajúcej agentúry EÚ, ako napr. Europol a CEPOL. Začiatkom decembra navštívila Jordánsko delegácia siete EÚ na zvyšovanie povedomia o radikalizácii s cieľom diskutovať o radikalizácii vo väzniciach.

V dňoch 26. a 27. januára 2016 sa v **Libanone** uskutočnilo zasadnutie dialógu o boji proti terorizmu. Na strane EÚ sa dialógu zúčastnili koordinátor EÚ pre boj proti terorizmu, zástupca generálneho tajomníka ESVČ a riaditeľ pre bezpečnosť z GR pre vnútorné záležitosti, ako aj zástupcovia Europolu, akadémie CEPOL a agentúry FRONTEX. EÚ v súčasnosti dokončuje plán spolupráce s libanonskými orgánmi v oblasti boja proti terorizmu. Podporí sa tým posilnená spolupráca v týchto oblastiach: boj proti násilnému extrémizmu, spravodlivosť a presadzovanie práva, justičná spolupráca v trestných veciach, bezpečnostná ochrana letectva a boj proti financovaniu terorizmu. Obe strany sa zhodli na tom, že agentúry EÚ, najmä Europol a CEPOL, by mohli zohrávať významnú úlohu pri budovaní silnejších väzieb v oblasti presadzovania práva. Na základe tohto plánu vypracuje EÚ komplexný balík pomoci týkajúci sa boja proti terorizmu pre Libanon, pri ktorom bude vychádzať z modelu pre Tunisko.

Koordinátor EÚ pre boj proti terorizmu a zástupca generálneho tajomníka ESVČ navštívili v dňoch 16. až 17. februára **Alžírsko**. Stretnutia na vysokej úrovni s ministrami vnútra, náboženských záležitostí a vyššími úradníkmi z ministerstva spravodlivosti Maghrebu a Sahelu pripravili pôdu pre dohodu usporiadať do leta 2016 seminár v oblasti boja proti terorizmu, aby sa určili konkrétne oblasti budúcej spolupráce v boji proti terorizmu. Medzi prípadné oblasti budúcej spolupráce patria boj proti terorizmu z hľadiska trestného súdnictva, pomoc špecializovaným justičným pólom pre boj proti terorizmu, predchádzanie radikalizácii/deradikalizácia, krízové riadenie po teroristickom útoku, pristúpenie Alžírska k dohovoru Rady Európy, vypracovanie právnych textov, užšia spolupráca s agentúrami EÚ a spolupráca v záujme poskytnutia pomoci krajinám v regióne pri budovaní kapacít. Alžírsko navrhlo strategický dialóg o bezpečnosti a boji proti terorizmu. Prínosom pre EÚ bude expertíza Alžírska, najmä v oblasti deradikalizácie. V decembri 2015 bol na delegáciu EÚ v Alžíri vyslaný expert na boj proti terorizmu/bezpečnosť. PBV/COSI budú informovaní o návšteve 3. marca a poskytnú ďalšie usmernenia pre ďalší postup.

V nadväznosti na seminár v oblasti boja proti terorizmu usporiadaný s **Tureckom** v júni 2015 je na jar 2016 naplánovaný prehĺbený a cielený dialóg o boji proti terorizmu s cieľom dokončiť dohodu, ktorou sa zakotvuje spolupráca medzi EÚ a Tureckom v boji proti terorizmu v niekoľkých kľúčových oblastiach. V nadväznosti na návštevu tímu z Europolu v Ankare začiatkom februára 2016 správna rada Europolu schválila návrh vyslať čo najskôr styčného dôstojníka z Turecka do Europolu. EÚ tiež dokončuje projekt „Zvyšovanie účinnosti spoločných opatrení EÚ a Turecka voči hrozbám, ktoré predstavujú zahraniční teroristickí bojovníci“ financovaný z nástroja na podporu stability a mieru. Pomôže to zvýšiť povedomie tureckých hraničných orgánov pri zvládaní problémov spojených s prísťahovalectvom a vracajúcimi sa zahraničnými teroristickými bojovníkmi. Pripravuje sa návšteva siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii v Ankare.

Pokrok sa dosiahol vo viacerých projektoch začatých v roku 2015: projekt týkajúci sa **partnerstva EÚ a MENA pre odbornú prípravu v oblasti boja proti terorizmu** (so zameraním na odbornú prípravu v oblasti boja proti terorizmu pre Tunisko, Libanon, Jordánsko, Turecko a výmenné a študijné návštevy pre partnerov z regiónu MENA), krátkodobo financovaný z nástroja na podporu stability a mieru a implementovaný CEPOL-om, začal svoju činnosť vo februári 2016 (18 mesiacov, rozpočet: 2,5 milióna EUR). Projekt týkajúci sa **strategickej komunikácie** zameraný na Tunisko, Maroko a Libanon, ktorý implementuje Britská rada/jednotka RICU, sa začal v novembri 2015 (18 mesiacov, 3,5 milióna EUR).

Projektový tím už pracuje na podpore tuniských orgánov a v nadchádzajúcich týždňoch navštívi Bejrút a Rabat s cieľom zistiť potrebné skutočnosti. V novembri 2015 bol do **Iraku** vyslaný projektový tím, aby podporoval mechanizmy irackých bezpečnostných agentúr na výmenu informácií a koordináciu, ako aj ich plnenie záväzkov v oblasti ľudských práv, v spolupráci s poradcom pre národnú bezpečnosť (18 mesiacov, krátkodobá podpora z nástroja na podporu stability a mieru, 3,5 milióna EUR).

Arabská osobitná skupina pre strategickú komunikáciu pod vedením ESVČ dokončila svoj akčný plán a rozvíja pilotné iniciatívy vo vybraných krajinách v regióne MENA a v ústredí a spolupracuje s inými súvisiacimi projektmi so zameraním najmä na mladých ľudí. Pripravuje sa iniciatíva pre mládež a boj proti radikalizácii v Európe a v krajinách regiónu MENA pod vedením PK/VP Federicy Mogheriniovej. Generálne riaditeľstvo Komisie pre vzdelávanie a kultúru skúma možnosti **rozšírenia virtuálnych výmen študentov** z regiónu MENA, pričom by sa stavalo na existujúcej sieti eTwinning, ktorá je už aktívna v Tunisku, kde je na tejto online platforme zaregistrovaných takmer 300 učiteľov a 85 škôl.

V novembri a decembri 2015 viedol výbor COSI na základe dokumentu od koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu dve diskusie o **širšom využívaní nástrojov a agentúr SVV v regióne MENA**.

EÚ naďalej podporuje úsilie osobitného vyslanca OSN Staffana de Misturu o dosiahnutie politického riešenia **sýrskeho konfliktu** medzi regionálnymi mocnosťami. EÚ tiež podporila londýnsku konferenciu o Sýrii, ktorá sa konala 4. februára a ktorá vyústila do nových záväzkov vo výške približne 11 miliárd dolárov na pomoc regiónu vyrovnat' sa s traumou, ktorú spôsobil sýrsky konflikt. Podpora prisľúbená krajinám, ktoré majú spoločnú hranicu so Sýriou a ktoré museli znášať obrovské humanitárne zaťaženie, by mala pomôcť odstrániť obavy z nárastu radikalizácie. V návrhoch **dohôd, ktoré EÚ pripravuje pre Jordánsko a Libanon**, sa zdôrazní význam účinnej spolupráce v boji proti terorizmu, ako aj potreba väčšieho pokroku v sociálno-ekonomických otázkach a prijímaní utečencov.

Záverečné hodnotenie projektu v oblasti boja proti terorizmu v regióne **Sahel** financovaného Komisiou (dlhodobá podpora z nástroja na podporu stability a mieru) ukázalo, že tento projekt zohral kľúčovú úlohu pri realizácii stratégie EÚ pre Sahel a stratégie EÚ na boj proti terorizmu. Vďaka tomuto projektu vzrástla v regióne Sahel dôveryhodnosť EÚ ako bezpečnostného aktéra. V súčasnosti sa na regionálnej a celoštátnej úrovni v **Afriке** vykonávajú alebo pripravujú viaceré projekty financované z nástroja na podporu stability a mieru. Prioritami sú predchádzanie násilnému extrémizmu, podpora boja proti terorizmu zo strany trestného súdnictva, pedagogická podpora pre madrasy, ako aj všeobecné aspekty boja proti terorizmu.

– ***Západný Balkán***

Kľúčovými výzvami v regióne sú naďalej prevencia (a to aj vo väzniciach), podozrivé cestovanie (zahraniční teroristickí bojovníci), strelné zbrane a financovanie terorizmu. V dňoch 3. a 4. decembra 2015 prijala Rada SVV „integračný a komplementárny prístup k boju proti terorizmu a násilnému extrémizmu na západnom Balkáne“ (dokument 11625/3/15) a súhlasila s vykonávaním integračného akčného plánu iniciatívy EÚ v oblasti boja proti terorizmu na západnom Balkáne (WBCTi) na obdobie rokov 2015 – 2017, ktorý vypracovali kľúčové členské štáty EÚ pod vedením Slovinska a Rakúska. Cieľom tohto prístupu založeného na riadení bezpečnosti je koordinácia činností a iniciatív, ktoré súvisia s bojom proti terorizmu/násilnému extrémizmu, v regióne, a to prostredníctvom Rady pre regionálnu spoluprácu na politickej úrovni (RRS), Dohovoru o policajnej spolupráci v juhovýchodnej Európe na strategickej úrovni (platforma PCC SEE) a iniciatívy v oblasti boja proti terorizmu na operačnej úrovni (platforma CTI [Counter-Terrorism Initiative]).

Komisia finančne podporuje vykonávanie WBCTi prostredníctvom nástroja predvstupovej pomoci. V najbližších rokoch bude dôležité túto podporu naďalej poskytovať a zvýšiť, a to aj prostredníctvom rýchleho poskytovania odborných znalostí siete RAN. Práce, ktorých cieľom je určiť najvhodnejšiu formu pomoci RAN, sa už začali.

– ***Bezpečnostná ochrana letectva***

Teroristické útoky na lietadlo spoločnosti Metrojet na Sinajskom polostrove 31. októbra 2015 a na linke z Mogadiša 9. februára sú dôraznou pripomienkou hrozby, ktorú predstavujú teroristi pre civilné letectvo. Od incidentu týkajúceho sa lietadla spoločnosti Metrojet pomáha Komisia koordinovať výmenu informácií medzi členskými štátmi, orgánmi EÚ a medzinárodnými partnermi. Viacero členských štátov tiež na rokovaníach preskúmalo rozsah možného spoločného prístupu.

Dňa 1. novembra 2015 **sa začal** štvorročný projekt týkajúci sa **bezpečnostnej ochrany civilného letectva v Afrike a na Arabskom polostrove (CASE)**. Tento projekt budovania kapacít je financovaný Komisiou (7.5 milióna EUR, dlhodobá podpora z nástroja na podporu stability a mieru) a vykonávaný Európskou konferenciou civilného letectva (ECAC), ktorú odbornými znalosťami dopĺňajú členské štáty (krátkodobo vysielaní experti). Prvé zasadnutie riadiacej skupiny projektu CASE sa uskutočnilo 3. februára 2016.

EÚ by mala zvážiť rozsah naliehavej pomoci letiskám v regióne MENA a v jeho okolí, ktoré európski občania najviac využívajú, poskytnutej buď v rámci projektu **CASE**, alebo prostredníctvom ďalších pomocných opatrení.

– ***Boj proti násilnému extrémizmu***

Boj proti násilnému extrémizmu je kľúčovým prvkom projektov vonkajšej angažovanosti EÚ, ktoré sa pripravujú/realizujú vo viacerých prioritných krajinách a regiónoch. Analýza, ktorá sa v novembri 2015 vypracovala v rámci projektu EÚ v oblasti boja proti terorizmu MORSE (mechanizmus na monitorovanie podpory), poukazuje na to, že EÚ na projekty týkajúce sa boja proti terorizmu/násilnému extrémizmu na celom svete vynaložila približne 142 miliónov EUR. V súvislosti s bojom proti násilnému extrémizmu usporiadala EÚ 13. januára neformálne zasadnutie s USA s cieľom prediskutovať koordináciu činností. Podobné konzultácie sa plánujú aj s ďalšími kľúčovými partnermi.